APEIRON

Revistă de cultură geografică
şi de geografie culturală

Anul II Nr.5

2016

Fotografiile voastre. Absolvent al Colegiului Naţional "Matei Basarab", Ştefan Tiu

Valea Mălăieşti. Bucegi

Bucegi

La acest număr al revistei au colaborat:

Monica Neagu, Livia Andreea Vilău, Cristina Anton, Profesor Aurelian Ene
Galerie foto Ştefan Tiu, Maria Petrescu, Bianca Enache, Mădălina Drăguşin, Daria Briceag, Aurelian Ene
Grafica Laura Csaki

Revistă semestrială
ISSN online 2457-9289
L 2457-9289
Colectivul de redacţie:
Coordonator
Prof. Aurelian Ene
SGR
Livia Andreea Vilau
Redactor
Daniela Boţogan
Informatician
Prof. Eugenia Boboc
Fotografia coperta *Maria Petrescu*

Are loc o schimbare de generaţii în colectivul de redacţie al revistei „APEIRON„.

Revista noastră este acum gândită şi redactată de colegii voştri *Livia Andreea Vilau* si *Daniela Boţogan.*

Mulţumiri aducem şi de astă dată domnului profesor Dan Munteanu pentru contribuţia profesionistă şi colegială adusă la redactarea revistei.

Prof. Aurelian Ene

Cetatea ţărănească săsească Viscri Foto Aurelian Ene

Cuprinsul

Masa verde. Alegeri SUA 2016. Dan Dungaciu, despre zguduirea electorală a Americii si opţiunile României …..... pagina 5

Cutia cu amintiri In memoriam, Nicolae Licareţ ..... pagina 7

Cutia cu amintiri Mama Monica …….. pagina 8

Oameni şi locuri Poveste din cartierul meu, Lucaci …… pagina 11

La caterincă Agarici. Horia Agarici …….. pagina 15

Calea către noi înşine Un om al Căii şi un om mărunt ….. pagina 17

D`ale bucureştenilor Boala lui Calache ……... pagina 19

Ars longa. Music box ……..…… pagina 24

Datini şi legende de Crăciun …….…. pagina 25

Reţete din sertarul bunicii …….. pagina 28

LECTURĂ PLĂCUTĂ!

La masa verde

Alegeri SUA 2016. Dan Dungaciu, despre zguduirea electorală a Americii şi opţiunile României

O schimbare de un grad a orientării unghiului politicii externe de la Washington capătă, până la Bucureşti, dimensiuni impresionante. Şi vorbim aici de mişcări şi reorientări fine. Ce te faci însă atunci când poate fi vorba de zguduiri profunde, veritabile seisme geostrategice, în care nimic nu mai este clar şi totul devine impredictibil?

Aceasta este dilema pe care orice stat, inclusiv România, o are în raport cu alegerile prezidenţiale din SUA. Să desluşeşti fenomenul până la capăt e absurd. Să încerci să îi înţelegi semnificaţiile şi alonja strategică este o întreprindere care merită făcută. Şi abia apoi să încerci să te raportezi, ca stat răsăritean de la marginea lumii euroatlantice, la acesta. America fierbe… Suntem deocamdată prea aproape de fenomen ca să îl percepem la dimensiunile reale. Nu putem vedea elefantul cu microscopul sau nu îl putem înţelege în nici un fel. … Fenomenul Trump, căci despre el este vorba în primul rând, e greu de desluşit şi pe termen scurt şi în perspectivă.

E o naivitate să facem psihologie şi să punem totul în cârca personajului, a traiectoriei lui de viaţă sau a datelor sale imediate…. Când jumătate de Americă se ridică intempestiv şi votează un personaj precum Trump, NU e vorba despre Trump. Este vorba despre America! Ceva se întâmplă acolo, sau, mai exact, ceva s-a petrecut mai de mult şi s-a acumulat progresiv, iar noi acum vedem acea 9/10 din aisberg care pluteşte la suprafaţă.

Dimensiunea economică a fenomenului Trump

Sintagma cheie aici este „clasa mijlocie”. Din punct de vedere economic, această categorie fundamentală în evoluţia americii s-a restrâns progresiv. Chiar dramatic. Dacă la începutul mandatului Obama era undeva la 74% din populaţie, astăzi a regresat cu 10%, ajungând la 64. … Mesajul lui Trump de genul „Make America Great again” nu trebuie perceput doar în termeni de politică externă – cum s-a făcut până la saţietate – ci şi ca mesaj de politică internă: o Americă a dinamismului, a mobilităţii sociale, a micii afaceri şi a ingeniozităţii.

Dimensiunea culturală a fenomenului Trump

Este vorba despre o saturaţie pe care societatea americană o percepe acut. Corectitudinea politică nu e rea în sine, e insuportabil excesul şi obsesia ei. Temele despre care nu poţi vorbi decât într-un singur fel se înmulţesc, iar asta nu face decât să genereze frustrări. În lipsa posibilităţii unei expresii publice explicite a acestui tip de frustrare, Trump este mecanismul perfect….

Tristeţea speciei care dispare

Hillary Clinton este candidata Sistemului cu tot ce are acesta, bun şi rău.… Sondajele o dau însă favorită pe Clinton… . Chiar dacă ar câştiga însă, candidata democrată ilustrează un final de epocă…. Problema de fond este că agenda enormă de probleme şi provocări interne dar, mai ales, externe, nu pot fi soluţionate cu metodele şi viziunile existente. Eşecul emblematic al administraţiei Obama în politica externă este o dovadă peremptorie în acest sens. Lumea este în dezordine, practic nimic nu mai pare că funcţionează: Rusia – care redevine principalul inamic al SUA – aşteaptă viitoarele negocieri globale, pivotul către Asia a rămas în aer, Orientul Mijlociu este în criză endemică, situaţia la Marea Neagră e în continuare… albastră.

SUA, restul lumii şi România

Prestigioasă revistă The Economist a încercat să extragă din declaraţiile şi programele candidaţilor cum va arăta acţiunea acestora imediat după ce vor fi aleşi. Din evaluarea experţilor publicaţiei rezultă un singur lucru: Clinton se va comporta în funcţie de genealogia ei politică de care nu mai poate scăpa în nici un fel, deşi există o diferenţă greu de explicat între mesajele sale publice şi cele livrate în întâlnirile închise – uneori sunt incompatibile (a se vedea aşa numita „no-fly zone" în Siria), de unde şi o anumită dificultate a predicţiei.

Donald Trump este la capătul opus: nimic nu e limpede, totul e posibil – şi în bine şi în rău. A promis mult, s-a contrazis uneori, unele idei fiind mai juste decât le-a preluat presa; altele complet explozive. Cert este însă că nimeni nu poate face o predicţie în acest moment despre cum va arăta lumea lui Trump.

Dincolo însă de evoluţiile globale sau de cine va fi preşedinte, poziţia României va fi determinată de doi factori. Primul ţine de relaţia SUA-Rusia care va surveni după alegeri. Precum prevedea fostul candidat republican Mitt Romney cu ceva vreme în urmă, principalul inamic al său a devenit acum Federaţia Rusă.

Cum va fi relaţia?

Una contondentă, cel puţin într-o primă instanţă, dacă Hillary Clinton ajunge preşedinte, impredictibilă dacă ajunge Trump.

În ceea ce priveşte România, paradoxul este real: dacă ajunge Clinton preşedinte, relaţia României cu Rusia va fi la fel ca şi până acum, adică cvasi-îngheţată. Va fi aşa cel puţin până la viitoarea negociere, care, însă, în condiţiile unui mandat Clinton, e greu de prevăzut. Dacă ajunge Donald Trump preşedinte, evident că o reluare a discuţiilor Bucureşti-Moscova devine stringentă – ar fi trebuie poate începută mai demult -, cel puţin în perspectiva viitorului „Big Bargain" americano-rus care nu va putea fi evitat.

Al doilea factor care influenţează poziţia României în viitoarea structură globală este consistenţa relaţiei bilaterale SUA-România. În perspectiva unei administraţii Clinton, din punct de vedere formal, este în regulă; România are relaţii consistente cu Hillary Clinton şi administraţia ei. Dar asta nu va fi suficient.

Miza parteneriatului româno-american stă inclusiv pe cantitatea de investiţii americane din România. Am mai spus şi o repetăm: cel mai bun lucru pentru protejarea României împotriva oricărei ameninţări din Est este prezenţa banilor americani pe teritoriul României. Ei sunt un element de descurajare cel puţin la fel de eficient precum prezenţa americană militară propriu-zisă.

Dacă acest parteneriat se va petrece (şi) în aceşti termeni, România va conta incomparabil mai mult la Washington indiferent de culoarea administraţiei de acolo. Iar dacă preşedinte american va fi Donald Trump, consistenţa financiară şi investiţională a relaţiei bilaterale româno-americane va deveni, poate, cel mai important element de pe masa de negocieri. Căci alte avantaje nu va avea România în relaţia cu noua administraţie republicană.

Dan Dungaciu

Articolul este preluat de pe site-ul Fundatiei Universitare a Marii Negre, www.fumn.ro

CUTIA CU AMINTIRI

IN MEMORIAM - NICOLAE LICAREŢ

Un artist de excepţie al Barocului

Nicolae Licareţ s-a născut la Bucureşti şi a început studiul pianului la vârsta de 5 ani cu Natalia Iacobescu. Continuă educaţia muzicală la Liceul de muzică nr.2 din Bucureşti, la clasa profesoarei Maria Buzelan, urmând în paralel şi cursurile Liceului ”Matei Basarab”. Profesorii din Basarab nu erau foarte încântaţi că se împărţea între două şcoli. Elev fiind, debutul său artistic are loc în Sala Dalles pe 17 mai 1959, în cadrul unui festival Händel.

A beneficiat de îndrumări ale unor profesoare celebre precum Muza Ciomac, Cella Delavrancea şi, mai apoi, la Conservator, Florica Musicescu.

După absolvirea Conservatorului din Bucureşti participă la numeroase cursuri de perfecţionare la Weimar, cu Hans Pischner – clavecin, Guido Agosto – pian, şi la Brugge, cu Isolde Ahlgrimm. Se dedică, în paralel, studiului orgii sub îndrumarea lui Iosif Gerstenengst, fiind apoi apreciat cu ocazia numeroaselor turnee efectuate în renumite centre ale muzicii de orgă din Europa (Műnchen, Madrid, Burgos, Barcelona, Perugia, Leipzig, Santiago de Compostela, Viena, Halle, Paris).

În 1968 a devenit membru al Filarmonicii din București, al cărei director artistic a fost de la 1 ianuarie 1991.

Nicolae Licareț este unul dintre puținii interpreți cu activitate solistică concertistică la trei instrumente cu claviatură. A concertat în cele mai importante săli din Europa, America și Australia. A colaborat cu dirijori renumiti , Carlo Zecchi, Witoslav Lutoslawski, Jean Martinon, Roberto Benzi, Lawrence Foster, Igor Markevitch, Cristian Mandeal, Sergiu Comissiona şi alţii. La numeroasele festivaluri la care a concertat i-a avut ca parteneri pe Lola Bobescu, Ileana Cotrubaş, Cătălin Ilea, Valentin Gheorghiu, Gheorghe Zamfir, Mariana Nicolesco şi pe Jean Jaque Kantorow, Luigi Alva, Vladimir Orlov şi alţii.

Ca solist, muzician de cameră, acompaniator, membru fondator al cvintetului *Concertino*, actualmente al cunoscutului trio ”*Pro Arte*”, ansamblul cameral al Filarmonicii ”George Enescu”. Nicolae Licareţ a fost unul dintre puţinii interpreţi cu activitate solistică concertistică la trei instrumente cu claviatură – a concertat în cele mai importante săli din Europa, America şi Australia. Repertoriul său vast, cuprinzând lucrări esenţiale de la muzica Renaşterii şi Barocului până la muzica contemporană universală şi românească, conţine şi numeroase lucrări pentru cele trei claviaturi, pe care artistul le-a prezentat publicului în prima audiţie.

Recent a devenit vicepreşedinte al Academiei Germano-Române.

Pentru merite deosebite a fost decorat cu ordinul Meritul Cultural în grad de Comandor, cu ordinul Steaua Solidarității Italiene în grad de Cavaler și cu ordinul Cavaler al Artelor și Literelor acordat de Statul Francez.

Profesor Aurelian Ene

CUTIA CU AMINTIRI

MAMA MONICA

Am cunoscut-o la scurt timp după ce am aflat că avem bibliotecă în școală. Primul pas peste prag, în bibliotecă, te ducea în lumea în care domnea ea. Ferestrele adânci aduceau în încapere o lumină filtrată prin frunzele plantelor de pe pervaz şi prin perdelele trase la o parte, cu umbre luminoase. Mesele lungi adunau scaunele aşezate ca pentru o invitaţie la dialog, de o parte şi de alta. Dar nu ajungeai de-a dreptul la Stăpâna bibliotecii. Mai aveai de trecut un drum iniţiatic în ale cărţilor şi oamenilor bibliotecii, deopotrivă scriitori şi cititori. Ca un cufăr, dulapurile din marginea sălii ascundeau în spatele unor jaluzele vrafuri de reviste, colecţii de ziare şi câte şi mai câte la care, din păcate, nu am ajuns. În vitrinele aflate deasupra erau arătate fotografii, articole tăiate din ziare, foi caligrafiate de mâini mai deprinse cu caligrafia ori mai tremurătoare. Toate te însoţeau până ajungeai la biroul ascuns în spatele acestor dulapuri, unde, ca să te surprindă, ca o felină aflată la pândă- sau pânda era doar o joaca de-a pânda- să-ţi vadă reacţia când o întâlneşti prima dată, pe ea, Stăpâna bibliotecii.

O doamnă micuţă, slăbuţă, cu părul coafat leonin şi doi ochi care te căutau pe dinăuntru. Nu te-ai fi aşteptat ca o persoană atât de fragilă să conducă acea lume a cărţilor, unde coperte vanitoase şi în legături măiestrit aurite stau alături de cărţi modeste, dar având pe muchie scrise nume mari.

O voce învăluitoare, asprită de fumul ţigărilor din pachetul aflat la vedere şi o vagă aromă de cafea, te obligau să-ţi ridici ochii spre ea, la Doamna bibliotecară Monica Neagu.

Acest interviu vine ca un omogiu adus unui om al şcolii, acum pensionar, care a trăit o viaţă închinată şcolii Matei Basarab şi elevilor săi.

A.E.- Monica Neagu, cum aţi ajuns la Liceul Matei Basarab?
- Am facut naveta la Ploieşti ani de zile şi aşa l-am cunoscut şi pe Mihai (soţul doamnei Neagu). După ce ne-am căsătorit, ne-a fost greu să ajungem în Bucureşti. Funcţionau ”pilele”. Nu era nici un post liber în învăământ. Un director de la Capitală mi-a oferit un post provizoriu de secretară la LMB. Apoi Trif, (profesor Vasilica Trif), a trecut ca secretar-şef şi domnul director Iliescu, (Constantin Iliescu-director în LMB), mi-a spus să îi iau eu locul la catedră. La bibliotecă am ajuns mai târziu…
A.E.- Da, un om extraordinar! Şi un director foarte apreciat de colegi! Doamna Neagu, îmi amintesc cu mare plăcere de faptul că profesorii din LMB îşi aduceau cu încredere copiii în liceu.
- Da, să ştii că aşa e! L-am adus pe Roberto, (fiul doamnei Neagu), aici pentru că era aproape de casă şi el se trezea mai greu dimineaţa… asa, ca mine! Să ştii că nici unul dintre colegi nu a ştiut că l-am înscris pe Roberto în şcoală. Într-o zi vine la mine Nataliţa, (Natalia Brătulescu- profesoară de limba franceză), şi îmi spune ”*Bine mă, tu să ai băiatul aici şi nouă să nu ne spui!*”. Lui Roberto i-a plăcut mult chimia. Într-o zi vine Petchi, (Ecaterina Petchi-profesoară de chimie), la mine şi îmi spune ”*Să ştii că Roberto a luat azi 4!,,*. Eu i-am răspuns ”Să ştii că l-am adus pe Roberto aici ca să înveţe!”. Îmi amintesc că el spunea, ”*mama tu pui pile pentru toţi, dar pe mine mă laşi să mă descurc singur*…” răspunsul meu a fost ”Uite, mamă, vrei să faci o facultate? Pui mâna şi înveţi! Nu am nevoie de premii şi nu stiu ce… Dacă vrei pile aici eu pot, dar eu acolo nu mai pot să te ajut! Înveţi de 10, iei 10! Ştii de 4, iei 4! Veneau la bibliotecă copii şi îmi cereau să mai intervin pe la Iliescu că nu treceau… (Ilie Iliescu-profesor de matematică). Îl mai ţii minte pe Coconea? (Mihai Coconea- profesor de matematică) Roberto l-a întâlnit în Canada, la Quebec, unde preda la o şcoală…au împărtăşit multe amintiri din liceu.

A.E. – Doamna Neagu, aţi avut ocazia să cunoaşteţi multi directori în LMB. Cine v-a rămas în minte?
- Am avut directori buni. Când a fost Petchi directoare, moldoveanca, ştii ce mi-a spus? Mi-a spus aşa ”*Mă, am crezut că se poate aşa, drept! Dar nu se poate! Renunţ!*”. Şi a demisionat.
A.E.- Ce a fost în sufletul dumneavoastră când nu aţi mai intrat la clasă, ca profesoară de română?
- Să-ţi spun ceva! Am predat până la 64 de ani. După ce m-am pensionat, directorul m-a sunat şi m-a rugat să mai iau câteva ore, cu un program lejer, dar Mihai nu m-a mai lăsat. ”- *Mă, auzi, ai 65 de ani! Auzi, se duce bunica la şcoală!*”
A.E.- O absolventă a scris într-un număr al revistei APEIRON despre plopul lui Nichita. Când poetul locuia într-un bloc din Piaţa Amzei, avea în faţa apartamentului său, cu fereastra de culoare albastră, un plop înalt cu care poetul obişnuia să vorbească atunci când scotea un scaun pe balcon. Uneori mai şi improviza, iar versurile le scria pe bucăţi de hârtie pe care, din păcate, nimeni nu le-a adunat.
- La întâlnirile elevilor cu Manolescu (Nicolae Manolescu, critic si istoric literar) se discuta despre literatură, despre viaţă, aşa…în general, politică…despre tot, tot! Mai participau la aceste întâlniri şi alţi colegi profesori. Tot Manolescu l-a adus şi pe Ivaşcu (George Ivascu, scriitor), care i-a fermecat pe copii. Cand a venit Sorescu (Marin Sorescupoet, dramaturg, prozator, eseist și traducător), despre care aflasem că îi plac cărţile vechi, i-am improvizat o expoziţie, căci aveam în fondul de carte veche multe exemplare şi foarte preţioase.
A.E- Eu îmi aduc aminte că în spatele biroului dumneavoastră era un dulap plin cu cărţi de patrimoniu la care ţineaţi foarte mult.
- Erau în partea de sus, de la un capăt până la celălalt, numai cărţi rare şi scumpe. Aveam controale severe pe acest domeniu şi trebuia oricând să arăt fiecare carte unde este. O parte dintre ele au fost luate de Viorica Popa, era atunci directoare, şi le-a dus într-o bibliotecă masivă şi frumoasă din cabinetul directorului pe care, nu ştiu de ce, nu o voia nimeni…
A.E.- Aş vrea să revin la viaţa aceea care vibra într-un spaţiu clasic, aşa cum sunt bibliotecile. Cu cine aţi mai colaborat?

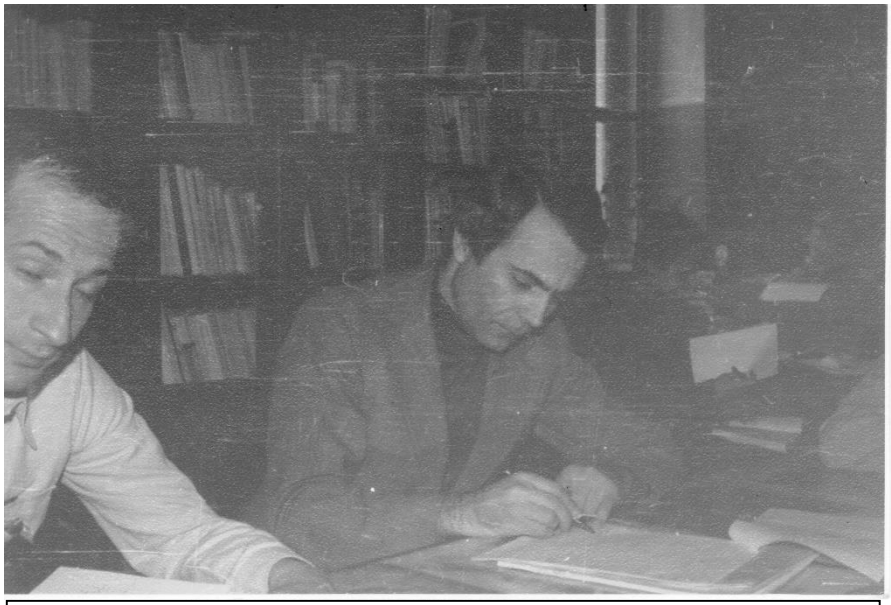

Nicolae Manolescu și Victor Chiriţă în biblioteca liceului
Colecţia foto M. Neagu

- Au fost mulţi şi aş putea să uit pe câţiva dintre foştii colegi. Plaiu (Lili Plaiu-profesoară de limba română), Mateuţ. Uite, cu Mateuţ eram chiar prietene şi puteam să discut multe, ştii că a avut băiatul la noi. Veneau mulţi colegi, nu numai de română, venea Mihaela, (Mihaela Coldea-profesoară de istorie), pe care tare mult aş fi vrut să o mai văd.
- Ştii ce mă intriga atunci? Se făceau referate la istorie, la română, la geografie…era o contribuţie a elevului. Veneau copii şi îmi cereau cărţile căci ”*a zis doamna profesoară că ştiţi dumneavoastră ce să ne daţi*!”. Nu puteam să satisfac cerinţa de a citi a elevilor. Nu aveam suficiente exemplare. Din ”Agonie şi extaz” nu aveam decât un exemplar şi era bătaie pe acela…nu mai spun de ”Ziua cea mai lungă” pentru istorie, se citea Baudelaire, Virginia Wolf, mai…tot, tot se citea.
A.E.-Doamna Neagu, cum era Nichita (Nichita Stănescu, poet, scriitor și eseist) când venea la noi, în bibliotecă?
- Măi, Nichita era bun prieten cu V. Chiriţă. Era comunicativ, deschis, îi plăcea să glumească îl iubeau copiii…Le citea din versurile lui. El are o poezie mai modernă, mai subtilă…trebuie să fii atent şi să deduci ce a vrut el să spună în acea poezie, nu îţi oferea totul ca un pastel de Alecsandri. Era foarte iubit de elevi. Mai des mergea Chiriţă cu elevii la cenaclurile la care venea Nichita şi alţi scriitori şi poeţi. Apropo, ce s-a mai întâmplat cu cabinetul de istorie?

A.E.- A fost demontat atunci când au început lucrările de consolidare a liceului, dar harta electrică făcută de domnul Bîrdeanu cu elevii de la seral nu a mai putut fi repusă în funcţiune. Cabinetul a fost regândit şi reamenajat.
- Asta arată că profesorii din Basarab iubeau mult copiii. Asta înseamnă învăţământul, să iubeşti oamenii, în general. Cancelaria din şcoala asta era orientată spre copii. Profesorii erau modele pentru elevii lor.
A.E.- Dumnevoastră cine v-a fost model? Şi dumneavoastră eraţi foarte elegantă! De ce?
- Eu aşa am fost crescută. Să ştii că am fost prietenă, deşi e foarte pretenţios cuvântul, cu Viorica Popa. E sufletistă, mi se părea corectă, deloc ranchiunoasă. Iar ca model, (în modă-n.n.), uite ce, eu am fost anti-modă. Am fost învăţată de mică să asortez totul, să nu pun roşu pe unghii şi roz pe buze, când îmbrăcam roz intram toată în roz…
A.E.- Care vă sunt culorile favorite?
- Toate. Pe absolut toate le-am iubit. Absolut toate, verde, mov-în special, galbenul lui van Gogh parcă aduce soarele pe mine…În cancelarie erau două colege Stela Elmassi şi Coca Şovu, modele de eleganţă vestimentară feminină dar şi critici redutabili care impuneau un standard de eleganţă…
A.E.- Pe Băltăceanu, (profesoara de biologie), nu am văzut-o niciodată necoafată, mereu cu manichiura retuşată, Coldea mereu arăta ca pentru un spectacol…
- Ziceau colegele”*Măi, când deschizi uşa, parcă intră o rază de soare*!” Eram elegantă, dar decentă, nu ostentativă. Să ştii că elevii te iubesc şi pentru asta. Oferi un model de stil. Mă purtam aşa din respect pentru mine, dar şi pentru cei din faţa mea…

Cenaclu acasă la Nichita ***Colecţia foto M.Neagu***

- Mai faceţi excursii? Eu am mers mult pe munte. Mai ţii minte cum stăteam de vorbă cu mama ta şi povesteam pe unde am mai umblat? Ai uitat?
Mergeam mult pe munte cu Roberto. Astăzi renumita ”Floarea de colţ” mai face excursii, acolo Mihai e preşedinte de onoare. Da, el şi Iliescu (Ion Iliescu- fost preşedinte al României). Mereu glumesc pe tema asta….
Mihai Neagu – A mers mult pe munte. Doar creasta sudică a Pietrei Craiului nu a făcut. Am dus-o peste tot. Merită să baţi munţii cu rucsacul în spate. Am făcut multe trasee…
- Eu am crezut ca Roberto o să facă speologie, atât de mult îi plăceau peşterile. Noi am văzut peştera Ialomicioarei când nu era amenajată, doar cu lanterna, peste bolovanii ăia şi cu Roberto mic după noi, Doamne….
Mihai Neagu – Da! Şi tu foarte tânără!

A consemnat Aurelian Ene

Oameni şi locuri

Poveste din cartierul meu, Lucaci

Povestea începe cu mult înainte, pe vremea când un boier, pe numele său Lucaci, urmaş al banului Lucaci *(informaţii culese din Hrisovul lui Dan Vodă de la 1424*), sau, după cum scrie G. Ionescu Gion în „*Istoria Bucureştilor*”, după numele vreunui negustor bogat din partea locului, a înalţat o biserica din lemn, în a doua jumătate a secolului al XVII-lea, într-o margine a podului Vergului.

Mahalaua Lucaci este pomenită şi în „*Documentele Hurmuzachi*”, cu ocazia venirii lui Ştefan Bathory ca să-l sprijine la urcarea pe scaunul de domnie pe Vlad Ţepeş, care si-a aşezat tabăra pe locurile înalte ale mahalalei Lucaci, în apropiere de Curtea domnească, cam prin noiembrie 1476. Consemnată în înscrisuri din timpul lui Radu Leon Voda(1664).

Mahalaua Lucaci a mai purtat şi numele de „Mahalaua Totescului” după numele vreunui proprietar – fapt aflat tot din „*Istoria Bucureştilor*” a lui Ionescu Gion.

Putem să ne imaginăm că o biserică se întemeia atunci când comunitatea parohială era destul de numeroasă şi se afirma ca o identitate a locului său în spaţiul urbei. Un alt document pomeneşte de Mahalaua Lucaci, într-un hrisov dat de Constantin Brâncoveanu jupânesei Bălaşa Blejoianca.

Pe ”*Plan du ville du Bucharest*”, cartograful anonim a însemnat în anul 1770 Mânăstirea Sfânta Vineri-Hereasca, de unde porneau două drumuri. Unul ducea prin Podul Vergului (Calea Călăraşilor) şi altul era Podul Văcăreştilor care, de îndată ce trecea de mânstirea Văcăreşti, se afunda într-o pădure întinsă spre Olteniţa. Între aceste două drumuri se întindea mahalaua Lucaci.

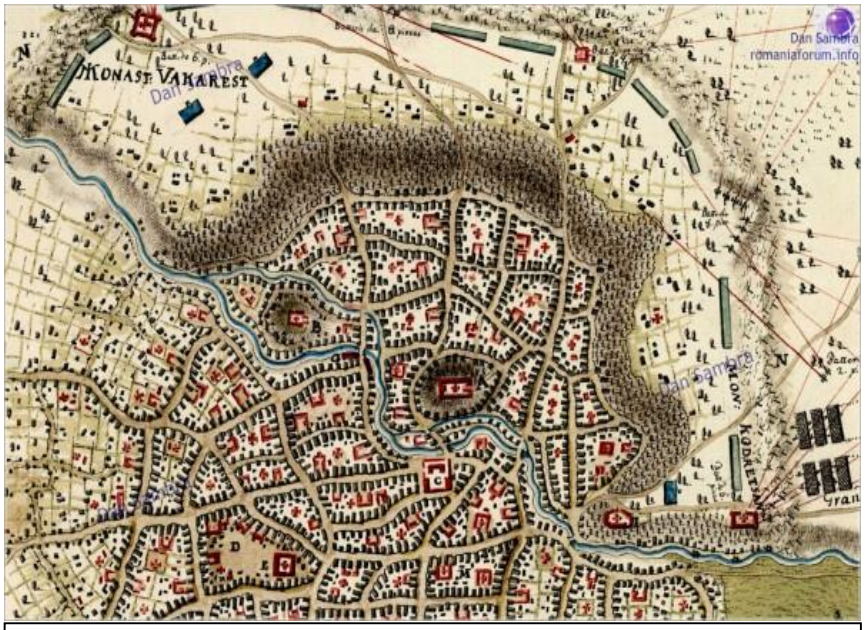

***Plan du ville du Bucharest*, autor necunoscut, 1770**
Sursa www.romaniaforum.info

Biserica de zid este construită pe locul celei vechi în 1736, care a suportat asaltul turcilor îndreptat împotriva unor panduri de-ai lui Ghencea ascunşi aici în 1821. Mahalaua Lucaci este mistuită de Focul cel mare din 1847, fapt amintit, printre altele, de cântăreţul onorific de strană, Anton Pann -“„*Lucaciul falnic, mahala mare*”.

Uliţele din mahalaua Lucacilor

Strada Lucaci începea din Podul Vergului (Calea Călăraşilor), cam din spatele Mânăstirii Sfânta Vineri-Hereasca, cobora domol spre albia Bucureştioarei, pe *Drumul la Lucaci*. Bucureştioara tăia Podul Vergului, din dreptul străzii Calomfirescu, şi se grăbea spre şesul de din dosul bisericii Olteni, unde-şi potolea cursul şerpuind larg înainte să se repeadă spre Dâmboviţa, undeva pe lângă Biblioteca Naţională de azi.

Drumul la Lucaci trecea peste apele mai mult stătute ale Bucureştioarei şi ajungea la răscrucea cu strada Mircea Vodă. Mircea Vodă se desprindea din Podul Vergului, de la biserica Sfântul Mina şi cobora întins până în Calea Văcăreştilor. Din răscrucea spre Vergului se vedeau casele mândre ale lui Athanasie Eliade, ridicate la 1847 şi refăcute la 1863.

Casele cele noi au fost ridicate pe ruinele casei căminarului Ştefan, care au ars în 1847. Sigla din frontonul casei arata litera ”H” aşa cum poate se scria în vremea sa, Heliade.
E o casă boierească tipică din prima jumătate a secolului al XIX-lea, cu o arhitectură clasică pe un parter înalt. Uşile de pe faţada principală se deschideau spre o scară elegantă care cobora spre peluzele din faţa casei. Gardul împrejmuitor şi porţile impresionante din fier forjat, care au fost comandate la Viena, completau arhitectura armonioasa a ansamblului. Lucrările recente de restaurare ale casei Eliade au arătat că înainte de Marele Pârjol, aşa cum numeau bucureştenii Focul cel mare, pe aceste locuri au fost şi alte construcţii dintre care s-au păstrat subsolurile înalte, căptuşite cu cărămidă aşezată în bolţi care duceau prin tuneluri în zone mai sigure ale oraşului.

Casa Eliade la începutul secolului al XIX-lea Arhiva foto a Muzeului de istorie a municipiului București

Un nepot al lui Athanasie Eliad senior povesteşte că în casă erau multi slujitori care locuiau în dependinţele care erau în stânga casei şi în fundul curţii. Zidul ce împrejmuia curtea era prevăzut cu un parapet ca de cetate, care dăinuia dinainte de 1847, anul când Athanasie a construit prima casă. Zidul avea şase metri înălţime iar de sub zid pornea un tunel al carui capăt nu este cunoscut. Într-una dintre dependinţe era o remiză pentru trăsuri, landouri, coupe-uri, breck-uri şi o rulotă unică în ţară.

Din răscrucea cu Mircea Vodă, strada Lucaci apuca să treacă prin faţa Şcolii Lucaci despre care a scris V.A.Urechia că ar fi fost aici în 1839, ca şcoala de fete. Este o clădire realizată în stil clasicizant, de origine franceză din perioada 1867-1875. Aici a funcţionat o vreme Liceul Matei Basarab, până la terminarea lucrărilor la clădirea actuală. Şcoala era aşezată într-un mic parc cu arbori mari, aşa cum erau multe proprietăţi în acea vreme.

Din faţa Şcolii Lucaci, o mică piaţetă, este locul de unde strada Lucaci se desfăcea spre stânga, către biserica Sfântul Stelian-Lucaci iar spre drepta se deschidea strada Matei Basarab, reconstituire uşor de făcut dacă observăm cu atenţie o aliniere a primăriei Bucureştilor din anul 1852.

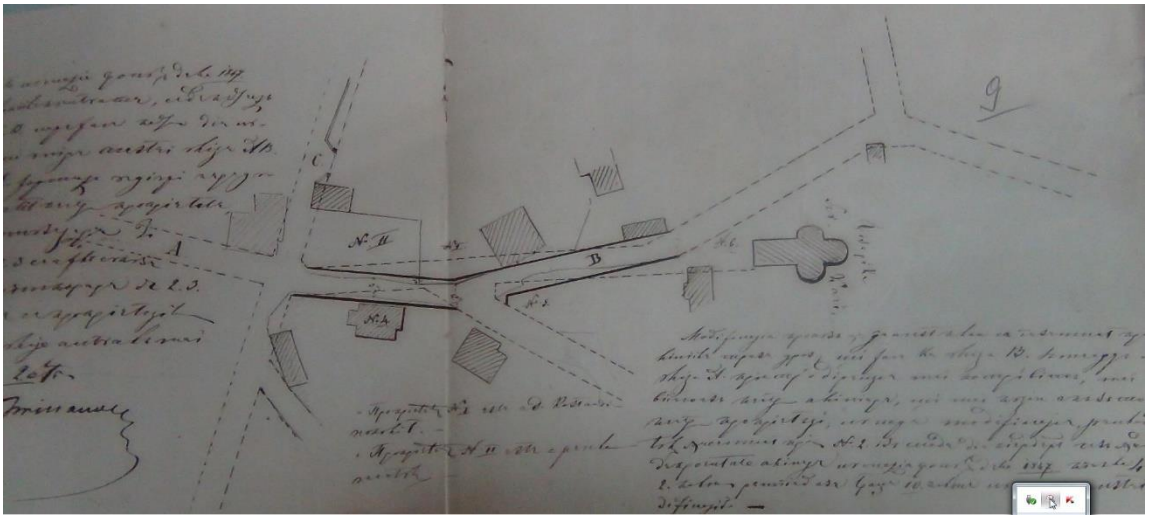

In intersecţia dintre fosta stradă Lucaci, azi Logofăt Udrişte, şi strada Incendiului, azi Matei Basarab, se află Casa Lilovici. Arhitectul casei a fost August Schmiedigen, cunoscut mai ales pentru contribuţia adusă la construcţia băncii Crissoveloni, iar constructorul era un anume Scărlătescu. Construită în stil neo-românesc incipient, la care impresionează pridvorul central, asemănător cu o loggia, concept apropiat de stilul arhitectului Mincu. Pe planurile casei se găseşte şi semnătura arhitectului Herjeu. Interioare delicat ornamentate, tavane din lemn lăcuit şi grinzi pictate, iar ferestrele purtau vitralii înfăţişând domnitori români. Proprietarul casei, Stefan Lilovici, a mai deţinut un imobil pe strada Incendii/Incendiului, care mai târziu se va numi Matei Basarab, care a fost expropriat şi demolat pentru alinierea străzii. Pe locul casei lui Ştefan Lilovici se va construi imobilul din strada Lucaci, care astăzi poartă pe fronton anul finalizării construcţiei, 1886.

Pavarea străzii Mircea Vodă la intersecţia cu Lucaci. Foto datând după 1924

Piaţeta din intersecţia Lucaci-Matei Basarab se poate vedea într-o fotografie luată dinspre Mircea Vodă, cândva după 1924. Încă de atunci, în faţa Casei Lilovici, exista un mic scuar unde veghea bustul lui August Treboniu Laurian, autor fiind sculptorul Constantin Bălăşescu.

Strada Matei Basarab a fost deschisă după 1850, în urma Marelui Foc care a pustiit zona din jurul bisericii Lucaci şi a rămas în memoria mahalagiilor ca strada Incediului/Incendiilor. Denumirea actuală a fost acordată mai târziu şi este legată de existenţa Şcolii Lucaci, cunoscute fiind acţiunile domnului muntean în sprijinul culturii româneşti. Observaţi pe planul cadastral existenţa Şcolii gimnaziale comunale Lucaci şi, mai departe, clădirea Liceului Matei Basarab. Strada Matei Basarab urma traseul actual al străzii Vasile Lucaciu.

Ceva deosebit atrage atenţia, în dreapta liceului. O stradă care azi nu mai există, între străzile M. Basarab si Labirint, era numită Ruine-denumire care reaminteşte distrugerile focului. Să mai remarcăm şi densitatea mică a construcţiilor din zonă, atât în jurul liceului cât şi în jurul bisericii Lucaci.

Un plan cadastral din anul 1934 ne arată că încă nu fusese realizată străpungerea M. Basarab-Labirint. Accesul în liceu se făcea prin poarta mică din dreptul corpului de clădire numit Administaţie.

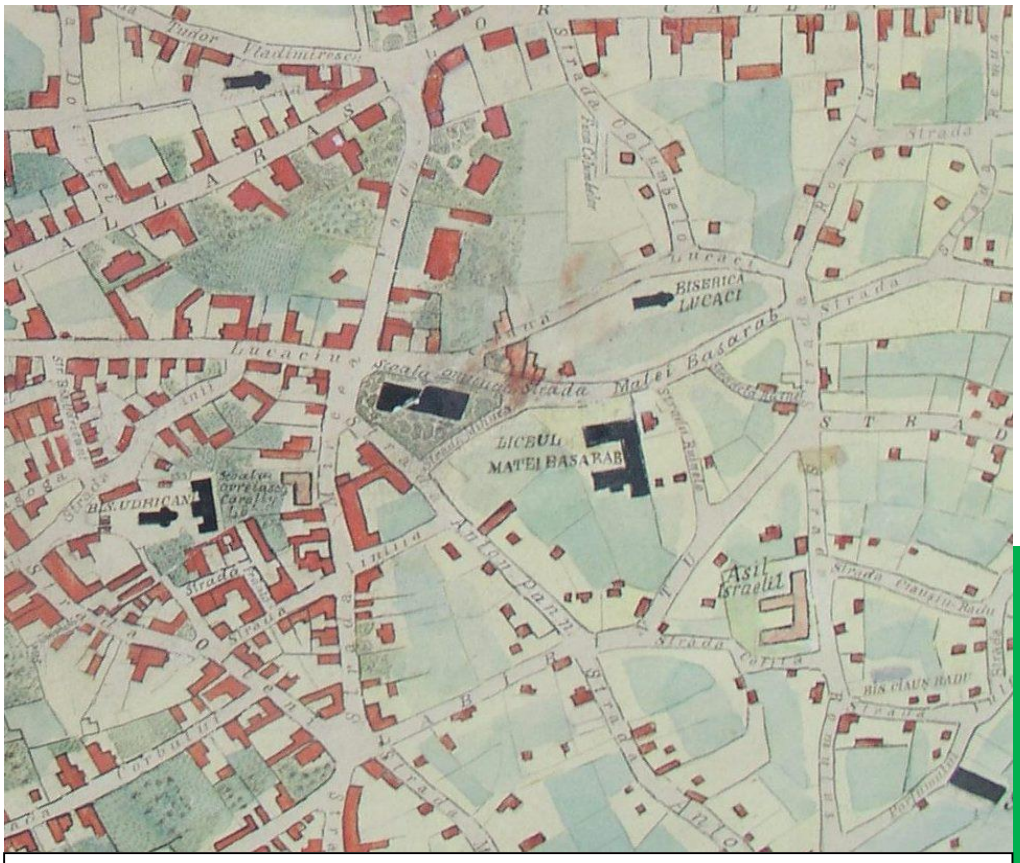

Plan cadastral al Bucureştilor, după 1910. Arhiva Muzeului de istorie a Municipiului Bucureşti

Incinta liceului se extindea până la limita scuarului existent astăzi, spre strada Vasile Lucaciu, scuar care încă mai are un stâlp de iluminat al cărui model se regăseşte în fotografii vechi din perioada anilor `30.

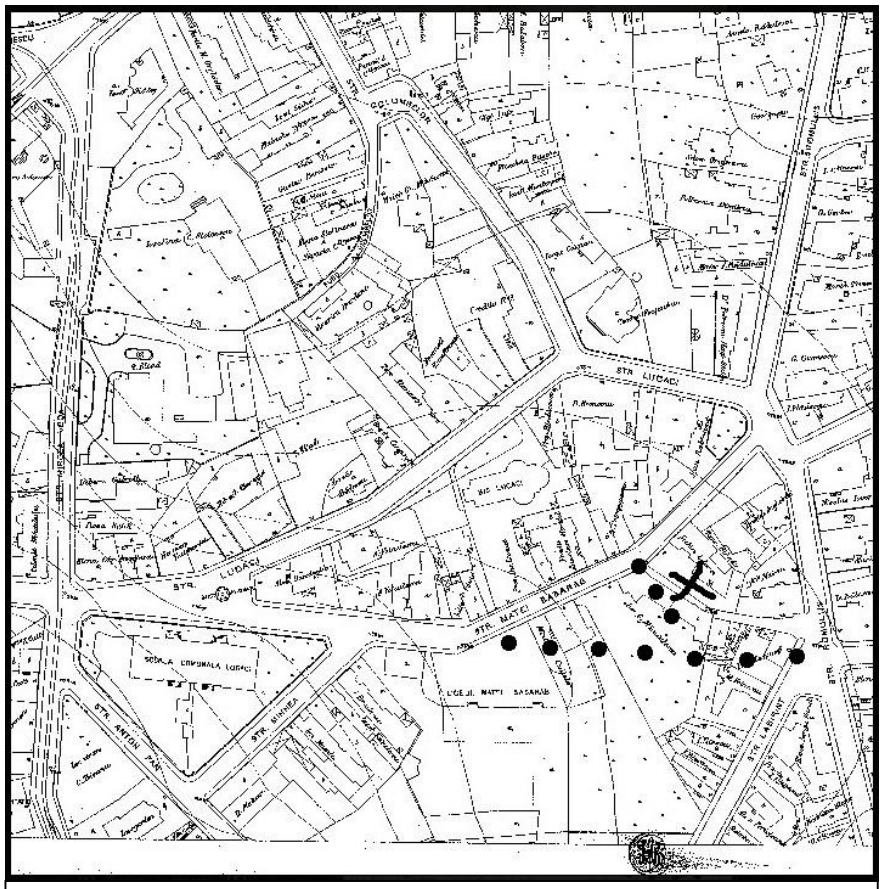

Secţiune a Planului cadastral al capitalei realizat de Serviciul Topografic al Armatei. Sursa http://a-craciunescu.blogspot.ro

Pe planul cadastral este marcată cu linie punctată străpungerea străzii Matei Basarab înspre strada Labirint şi, notată cu X, capătul străzii Ruine, pe care am pomenit-o mai devreme.

Un fapt mai puţin cunoscut e acela că pe strada Lucaci a circulat tramvaiul 16. Traseul său venea de la Sfânta Vineri pe strada Lucaci, intersecta Mircea Vodă şi continua până la intersecţia cu strada Traian, de unde mergea spre Hala Traian - Foişorul de Foc şi mai departe în Tei.

Continuind plimbarea pe strada Lucaci, vom avea plăcerea să descoperim casa istoricului Ionescu Gion, vis a vis de biserica Lucaci. Arhitectul Ion N. Socolescu, prieten cu istoriograful Ionescu-Gion, proiectează o casă neo-bizantină, unde renunţă la poziţionarea unei scări centrale în stil academic, pentru o scară circulară într-un turn aflat în latura din stânga faţadei, turn care a fost avariat de cutremurul din 1977 şi nu a mai fost refăcut. O faţadă simetrică, având un pridvor central cu arcada trilobată susţinută de doua coloane terminate cu capiteluri în stil “beau arts”, amintind de un pridvor ţărănesc de Muscel. Pe faţadă se remarcă ornamente florale din stucatură, funia şi, sub streşini, ocniţe cu picturi. Pe faţade sunt panouri decorate cu floarea de crin, ferestrele au vitralii care înfăţişează domnitori români. O coroană de lauri încununează o carte şi o pană, acestea compun blazonul lui Ionescu-Gion.

Biserica Sfântul Stelian-Lucaci, înălţată la 1824, cade pradă focului în 1847. La refacerea ei a contribuit și Anton Pann, care a fost cântăreţ în strană la această biserică. Întrucât dintre vechile odoare de la biserica mitropolitului Ştefan, biserica a moștenit moaștele Cuviosului Stelian și ale Sfinţilor Haralambie, Elefterie și Onufrie, cu trecerea timpului a crescut evlavia pentru Cuviosul Stelian, încât a apărut ca principal hram cinstirea acestui Cuvios, nemaifiind nici o altă biserică închinată ocrotitorului copiilor, cu vremea biserica a început să fie cunoscută ca Biserica Sfântul Stelian - Lucaci. Şi povestea mahalalei merge mai departe odată cu vremurile.

Aurelian Ene

ŞCOALĂ & Trezit la 7 dimineaţa

La caterinca

"Poveştile oamenilor vorbesc practic întotdeauna despre un singur lucru cu adevărat, nu-i aşa? Moarte. Inevitabilitatea morţii…"-J.R.R.Tolkien

AGARICI

Toate poveştile ating o finalitate la puţin timp după ce persoana care le-a dat cândva viaţă trece în nefiinţă. Multe poveşti moarte revin la viaţă, pe când pe altele, mai vii decât noi înşine, le ucidem cu mintea, cu un gând nedrept, nemeritat şi apoi le transformăm într-o expresie ori o sintagmă „de zile mari" care devine necinstit de populară şi cumplit de seacă în conţinut. Bineînţeles, fiecare „vorbă de duh" a zilelor noastre are o origine, mai mult sau mai puţin nobilă, care, odată devenită desuetă, îşi caută noi valenţe pentru a rămâne în memoria limbajului popular, iar tragismul acestui act constă tocmai în faptul că nu e nevoie decât de un gând care să ucidă corola de minuni a poveştii ascunse în cuvinte. Câte minuni oare nu ucidem noi în fiecare zi folosind sintagme nedrepte, câte poveşti nu pitim în spatele lipsei de sens?

Una dintre aceste ironii ale abstractului fiinţei umane este însăşi originea dreaptă a cuvântului „agarici". Nu mulţi cunosc înţelesul acestuia şi nu sunt de învinuiţi pentru asta. Cert este că argoul „agarici" desemnează, în principiu, o persoană fraieră, un prostănac aflat în afara "problemei", care adesea vorbeşte pentru a se afla "în treabă". Cel mai probabil, cei care ridică mâinile victorioşi căci ştiu ori chiar au folosit acest argou măcar o dată în viaţă vor fi, pe drept, întrebaţi dacă recunosc persoana din spatele Cuvântului. Da? Toată stima şi scuzele de rigoare. Nu? Atunci înseamnă că povestea care urmează a fi depănată are, totuşi, o umilă utilitate.

HORIA AGARICI

Aşadar, întoarcem puţin timpul până în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, când aviaţia românească deţinea 11 avioane de vânătoare şi 40 de bombardament, care erau comasate la Escadrila 53 de Vânătoare de la Mamaia Sat. „*România a cerut Angliei 12 avioane de vânătoare şi 40 de bombardiere, dar pe căi oficiale nu am reuşit să le obţinem, ci doar printr-un ataşat român la Londra. Acestea au fost aduse cu vaporul până la Constanţa şi apoi cu trenul la Pipera. În timpul antrenamentelor, unul dintre avioanele de vânătoare a căzut şi aşa am rămas cu 11*", ne povesteşte comandorul de aviaţie Vasile Reghintovschi.

Avion de vânătoare Hawker Hurricane, construit de Hawker Aircraft Ltd.

23 iunie, ziua Z

Pe 22 iunie 1941, escadrila de la Mamaia Sat a primit ordin să se deplaseze la Galaţi, pentru o misiune specială. Au plecat toate avioanele cu excepţia unuia: cel al tânărului aviator Horia Agarici, care avea 30 de ani. Aparatul său de zbor avea o defecţiune. Era vorba de un Hawker Hurricane cu numărul 3.

A doua zi, pe 23 iunie, aviatorul a zărit deasupra mării şapte bombardiere: trei în faţă şi alte patru în formaţie de câte două. Imediat s-a dat alarma, iar Horia Agarici a decolat, chiar dacă avea avionul defect. A luat înălţime, a pornit în picaj şi a atacat avionul din centrul formaţiei. L-a doborât în mare. Apoi a atacat alte două aparate de zbor din faţa formaţiei. Unul a căzut în zona unde astăzi se află Valu lui Traian, iar altul mai la sud. Evenimentele din acea zi i-au fost povestite comandorului Reghintovschi de către un martor.

Andreea Livia Vilău

Capitan-aviator Horia Agarici

Agarici a fost ulterior detaşat la Braşov, ca pilot de încercare, fiind un bun acrobat, apoi a revenit la escadrilă. Pe timpul războiului a mai doborât un avion de vânătoare YAK 3. Escadrila 53 a luptat şi împotriva bombardierelor americane B17, toate cu patru motoare, iar Horia Agarici a doborât un astfel de aparat de zbor performant.

O perioadă a fost şi comandantul Escadrilei 40 de Vânătoare, care a dus lupte pentru cucerirea Odessei.

Pentru meritele sale deosebite, pilotul Horia Agarici a fost decorat cu „Virtutea Aeronautică“ clasa a III-a, „Coroana României“, cu spade şi panglică de „Virtute Militară” clasa a V-a şi cu „Crucea de fier“ germană, fiind avansat la gradul de căpitan-aviator. Până la sfârşitul războiului a mai doborât încă trei avioane inamice.

Horia Agarici devenise o vedetă a acelor ani, şi două mari nume, Păstorel Teodoreanu şi Gherase Dendrino, i-au compus o melodie. Versurile erau cam aşa:

„Ce-auzi venind din depărtare, of Leano?
Un bâzâit ce-aduce cu al trenului,
Când îl auzi venind din depărtare.
Nu-ţi fie frică de bâzâitul lui,
Căci a plecat la vânătoare Agarici,
A plecat ca să vâneze bolşevici.
A plecat din zările văzduhului“.

În anul 1955, în timpul ocupaţiei ruseşti, Horia Agarici a fost considerat criminal de război, a fost degradat şi întemniţat la Aiud ca deţinut politic, fiind condamnat la 25 de ani de muncă silnică.

„Aş fi încercat să dobor orice avion inamic, indiferent dacă ar fi fost rusesc, american sau german, atâta vreme cât îmi ameninţa ţara“, ar fi spus pilotul la procesul din 1955.

A fost eliberat în anul 1964, odată cu graţierea colectivă a deţinuţilor politici de către Gheorghiu-Dej. Eroul Horia Agarici a murit în 1982, la Constanţa, la vârsta de 71 de ani.

Eterna sa dragoste pentru cerul spre care, într-un final, s-a înălţat într-un ultim salt maiestuos, a fost gravată în piatră, versurile sale înălţătoare dăinuind pe mormântul său:

„Să nu uitaţi că cerul l-am iubit
Ca un fanatic beat de înălţime
Cu trup şi duh, în fulger de mişcare
Zvârlind un corp spre infinit“

Totuşi, eroismul său nu a fost suficient de puternic pentru a ţine piept timpului şi urmărilor trecerii acestuia şi nici împotriva felului în care posteritatea (care ştia oarecum de existenţa sa) avea să-i gestioneze numele şi reputaţia. Drept dovadă, prezentul ne arată un „agarici” sinonim cu „idiot”, „zeflemitor” şi „ignorant”, atribute pe care Horia Agarici nu le-a meritat asociate numelui său.

Dacă aţi reuşit să parcurgeţi această poveste şi aţi ajuns în acest punct al articolului, vă voi copleşi din nou cu cele mai calde mulţumiri şi cel mai adânc respect. Timpul pe care l-aţi acordat acestei lecturi poate fi un timp zilnic dedicat memoriei, dedicat creaţiei fiecărui gând dătător de viaţă şi, nu în ultimul rând, dedicat scrierii propriei dumneavoastră poveşti.

Andreea Livia Vilău

P.S. ”**Aviatorii care au pierit la manşă nu mor. Ei doar privesc cerul ceva mai de sus**,,

Calea către noi înşine

Cunoaşterea reală aduce cu sine o mare responsabilitate
marele maestru ***Gichin Funakoshi***

„Un Om al Căii (Do) și un om mărunt”

Se spune că un discipol a întrebat odată, „*Care este diferența dintre un om al Căii (Do) și un om mărunt*?”

Sensei a răspuns: „*Este simplu. Când omul mărunt primește primul său Dan, el de-abia așteptă să fugă acasă și să strige cât mai tare tuturor că el a obținut primul său Dan.*

La primirea celui de-al doilea Dan, el va urca pe acoperișuri să le-o strige oamenilor.

La primirea celui de-al treilea Dan-ui, el va sări în automobil şi va defila claxonând prin oraş, spune-le fiecăruia şi tuturor despre rangul primit”.

Sensei continuă: „*Când omul care urmează Tao primeste primul său Dan, el va pleca capul în semn de recunoștință. La primirea celui de-al doilea, el va pleca capul şi umerii. Când îl primeşte pe al treilea, el se va înclina de la mijloc și va merge în liniște de-a lungul zidului, astfel încât oamenii să nu-l poată vedea sau observa*”.

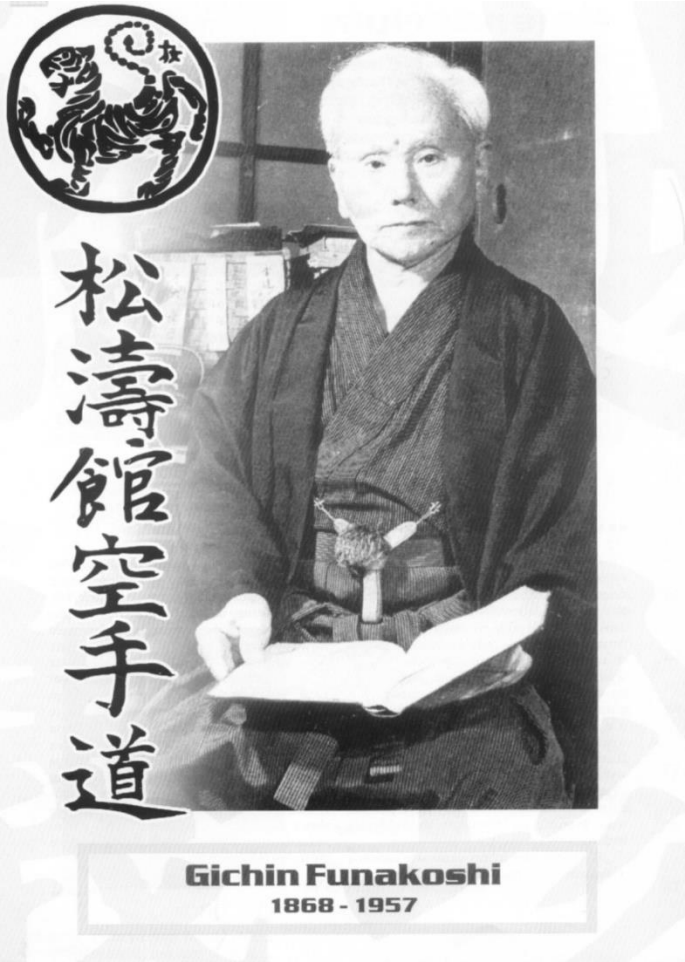

Marelui maestru Gichin Funakoshi*[1] (1868-1957), fondatorul stilului Shotokan. În ciuda realizărilor excepţionale, acesta a rămas un exemplu de modestie şi bună-cuviinţă.

”Epoca Meiji s-a născut în acelaşi an cu mine, 1868. Am văzut lumina zilei în fosta capitală a shogun-ului, Edo, care a ajuns să fie cunoscut ca Tokyo. Tatăl meu, Gisu, era un funcţionar mărunt iar eu am fost singurul său băiat. Născut prematur, am fost mai degrabă un copil plăpând, părinţii şi bunicii gândeau ca nu am fost destinat unei vieţi îndelungate, de aceea m-am bucurat de toată atenţia lor. La scurt timp după naşterea mea am fost luat în casa bunicilor din partea mamei. Aici, bunicul m-a învăţat despre The Four Chinese Classics si The Five Chinese Classics of the Confucian tradition – cunoştinţe esenţiale pentru un fiu al unui *shizoku* – fiu născut într-o clasă privileagiată.

Încă mai stăteam în casa bunicilor când am început cursurile şcolii primare şi am devenit prieten foarte bun cu un coleg de clasă. Acest fapt a schimbat cursul vieţii mele într-un fel fundamental, pentru că acest coleg era fiul lui Yasutsune Azato, un om extraordinar era cel mai mare expert din Okinawa în arta karate. Maestrul Azato aparţinea unei familii din clasele înalte – *shizoku* – din Okinawa: *Udon* era una dintre cele mai înalte clase şi aceasta era echivalentul unui *daimyo* printre clanurile din afara de Okinawa; *Tonochi* erau ereditar conducători de oraşe şi sate. Maestrul Azato nu era doar de neîntrecut în toata Okinawa în arta karate, dar excela în călărie, in scrimă tradiţională japoneză - *kendo* și în tragerea cu arcul. Era un învăţător strălucit. A fost norocul meu să ajung în grija sa și să primesc primele mele instrucţiuni în karate din mâinile sale remarcabile.

[1] **maestrul** nu ar fi acceptat să fie numit altcumva decât ”sensei”

În acele timpuri, guvernul a interzis să se practice karate, de aceea lecţiile trebuiau să se ţină în mare secret, iar profesorii au interzis strict discipolilor să discute cu cineva faptul că ei învăţau arta karate. Aş mai avea încă multe de spus, doar un lucru aş vrea să mai adaug şi anume că pregătirea se făcea noaptea şi într-un loc secret.

Îmi plăcea karate dar —mai mult decât atât — m-am simţit profund îndatorat artei pentru îmbunătăţirea stării mele de sănătate şi încă de atunci am început să iau în considerare Karate-dô ca un mod de viaţă.

Gândul că aş putea face din karate o profesie, am pus o carieră medicală mai presus de toate. Pentru că am primit învăţăturile clasicilor chinezi încă din copilărie de la bunicii mei şi de la Azato, am decis să mă folosesc de ele şi să devin profesor. În consecinţă, am promovat examenele profesionale şi am primit un post de instructor asistent la o şcoală primară. Prima mea experienţă la conducerea unei clase a fost în anul 1888, pe când aveam 21 de ani. În uniforma de profesor asistent am făcut o vizită părinţilor mei. Tatăl meu nu-şi putea crede ochilor. "*Ce ai făcut din tine*?" a răcnit la mine mânios. "*Tu, fiul unui samurai*!" Mama, şi mai supărată decât el, a refuzat să-mi vorbească. În ciuda obiecţiilor înverşunate ale părinţilor, am debutat în profesia pe care am urmat-o în următorii treizeci de ani.

Noapte de noapte, uneori în curtea din spatele casei lui Azato, sub supravegherea maestrului, am practicat o *kata* -"exerciţiu formal", săptămână după săptămână, uneori lună de lună, până când am reuşit să ating satisfacţia maestrului. Aceasta repetare a unui singure mişcări *kata* era epuizant, adesea exasperant şi, ocazional, umilitoare. Nu o dată am lins praful de pe podeaua din *döjö* sau din curtea lui Azato. Antrenamentul era foarte strict şi nu mi s-a permis să fiu mulţumit până când nu înţelegeam mişcarea pe care o lucram. După executarea unei *kata*, aşteptam o apreciere din partea maestrului. Era întotdeauna succint. Dacă era nesatisfăcut cu tehnica mea, el murmura, "*Fă din nou*!" or, "*Încă puţin*!". Încă puţin, încă puţin, atât de des "încă puţin" până când curgea sudoarea şi eram gata să cad din picioare: era modul lui de a spune că încă mai aveam ceva de învăţat, de perfecţionat. Apoi, dacă găsea progresul meu satisfăcător, judecata era exprimată într-un singur cuvânt "Bine!". Acel cuvânt era cel mai important premiu pe care l-am auzit rostit de multe ori, oricum, niciodată nu aş fi îndrăznit să-i cer să începem învăţarea unei noi *kata*.

Dar când lecţiile practice se sfârşeau, ca de obicei în primele ore ale zilei, maestrul devenea un profesor diferit. Atunci teoretiza despre esenţa karate or, ca un părinte bun, mă întreba despre viaţa mea ca profesor. Când noaptea era pe sfârşite, îmi luam felinarul şi porneam spre casă, conştient că în ochii suspicioşi ai vecinilor mei petrecerea mea nocturnă s-a sfârşit. Itosu, un bun prieten al Azato, născut într-o familie *shizoku* din Okinawa, care era considerat tot atât de competent în karate ca şi Azato însuşi. Câteodată făceam exerciţii sub îndrumarea celor doi maestrii în acelaşi timp. În aceste ocazii, ascultam cu atenţie discuţiile dintre ei şi astfel am învăţat o mulţime de lucruri despre arta în aspectele spirituale şi fizice.

Orice om ar putea fi capabil, după suficientă practică, să facă dovada unor acte remarcabile de putere, el poate repeta dar nu poate evolua. Este o limită a puterii umane pe care nimeni nu şi-o poate depăşi.

Okinawa. Shurei no Mon. Reconstruită recent

Esenţa artei a fost adunata în cuvintele: "*Karate încep şi se sfârşesc cu amabilitate*." Pentru Okinawa, pentru oamenii de aici, multe, multe secole au privit ţara lor ca locul unde toate formele de etichetă erau atent observate. Celebra poartă de la intrarea în Castelul din Shuri era numită *Shurei no Mon*, adică: "Poarta Politeţii". După ce guvernul Meiji a ajuns la putere şi Okinawa a devenit o prefectură, *Shurei no Mon* a fost complet distrusă în timpul bătăliei pentru Okinawa, către sfârşitul celui de al doilea război mondial. Este ironic faptul că baza militară americană ocupă azi locul din jurul a ceea ce a fost cândva poarta care simboliza pacea!

Extrase din cartea "Karate-do my way of life" autor Gichin Funakoshi
Selecţia, traducerea şi adaptarea Aurelian Ene

D'ale bucureştenilor

Boala lui Calache

Un magazin pe strada Lipscani, cu o firmă luminoasă pe care scria cu litere de-o şchioapă: "La Don Calache – Magazin de coloniale". Pe geamuri şi pe uşa de la intrare tot felul de anunţuri îmbietoare despre mărfurile pe care le puteai găsi în magazin. Dacă nu găseai un articol în marele magazine ale Bucureştiului, se găsea cineva care să te lămurească: "Du-te, măi nene, pe Lipscani, la magazinul lui Calache, că acolo găseşti orice…"

Don Calache era un bărbat la vreo 48 de ani, frumos, şaten, cu părul bogat, uşor ondulat, veşnic cu zâmbetul pe buze, care devenise un adevărat exemplu pentru târgoveţii de pe Lipscani prin felul amabil şi curtenitor în care trata pe oricine i-ar fi călcat pragul prăvăliei. Era în aceeaşi măsură sociabil, dar şi extrem de discret; nimeni nu-i cunoştea viaţa de familie ori viaţa personală.

Clientela lui Don Calache era foarte variată şi acoperea cam toate păturile sociale. Aducea mărfuri din cele mai diverse numai ca să-şi poată mulţumi clienţii obişnuiţi ori să-şi atragă noi clienţi. Ziua şi-o petrecea fie în prăvălie, cu clienţii, fie pe un scaun, în faţa magazinului, atunci când nu avea *muşterii*. Puţin enigmatic, puţin misterios şi straniu, nimeni nu reuşise să-i pătrundă în intimitatea sufletului şi, dacă păstra vreo taină, o purta cu demnitate, discreţie şi bărbăţie. Ducea o viaţă liniştită, plină de respect şi stimă faţă de vecini, de clienţi şi de colocatarii săi de pe Lipscani, pe care îi considera ca pe o a doua familie. Nu cerea de la nimeni nimic şi nu se plânsese niciodată, nimănui, de nimic. Don Calache avea şi el, ca orice om, un *hobby*, o pasiune, un viciu sau cum vreţi să-i spuneţi. Când se apropia luna septembrie, luna tulburelului, a strugurilor cu ciorchini mari şi negri, a mititeilor sfârâind pe grătare şi a mustului dulce, îl apuca un dor de ducă irezistibil! Te pomeneai într-o bună dimineaţă cu magazinul închis, cu obloanele trase şi bine zăvorâte cu drugi de fier, deasupra uşii un afiş cu litere mari, mari de tot: "Magazinul se deschide pe data de 1 Octombrie 1939". O birjă îl ducea pe Don Calache tocmai la margine de Bucureşti la cârciuma "Trei Coceni" a lui Nea Iorgu Sprâncenatu…

"Bine-aţi venit conaşule! De-o săptămână vă aşteptăm cu odaia pregătită! Tincuţa, nevastă-mea, se uita zilnic cu mâna la ochi să vadă în zare dacă nu coboară pe uliţă birja aducând pe conaş Calache… Mulţumim lui Dumnezeu că aţi ajuns cu bine! De azi încolo nu vom duce lipsă de musafiri. Ne purtaţi mare noroc conaşule!"

Ce toamnă minunată! Ce viaţă arhaică la margine de Bucureşti… Căsuţe mici, grădini şi curţi curate, unele cu prispe, altele cu pridvoare, un pitoresc deosebit acestor locuri. În acest colţ mic de lume, toţi oamenii aveau un zâmbet anume pe feţele lor. Mulţumiţi de viaţă şi de soartă, oamenii se învăţaseră să trăiască simplu, modest şi cinstit. Trăiau prezentul cu intensitate şi nimeni nu părea măcinat de grija zilei de mâine. Prieteniile se legau sincer şi dezinteresat. În acest mediu pitoresc şi rustic, conu Calache se simţea deosebit de bine.

Prima zi s-au depănat amintiri; ce s-a mai întâmplat de anul trecut. Aşa a aflat conaşu Calache că Piranda, soţia lui Ciurdel i-a mai născut un băiat, al nouălea, *să-i trăiască*. "Paraschiva, soacra lui Ciurdel, s-a stins şi ea la nouăzeci fără doi ani, Dumnezeu s-o odihnească, că tare ştiutoare mai era. Când îţi ghicea coana Chiva în cafea sau îţi dădea în cărţi toate se adevereau întocmai. Dumitra lui Gavrilă nu a făcut nimic pe la doctori, dar, după câteva descântece, s-a pus pe picioare.… E adevărat că a murit cam după o lună, însă din cu totul alte motive: cum venea seara de la o nuntă, trecută binişor cu băutura, s-a împiedicat de o piatră, a căzut în cap şi acolo i-a cântat cucu! Straşnică femeie, nu găseai în tot Bucureştiul una mai specialistă! Numai eu ştiu câte fete a măritat cu nouă noduri, câte artiste mari îşi aduceau iubiţi de peste ţări şi mări la sânul lor.

Ehei! veneau domni şi din *permelament* să-i ajute să fie iubiţi de cântăreţe şi artiste de pe scenă…”Ca de obicei, telefonul fără fir avea să funcţioneze perfect. Majoritatea prietenelor şi cunoştinţelor aflau de sosirea conaşului Calache. Primii care au ţineau să-l salute erau, ca mai întotdeauna, Ciufu şi Fufu, tată şi fiu, viorişti celebri, veniţi cu ostineală tocmai din îndepărtatul Ferentari! Grupul de cunoştinţe şi prieteni se reconstituia, încetul cu încetul, şi totul prindea viaţă în jurul cârciumei ”3 Coceni”.

În fiecare seară liniştea micului colţ de Bucureşti era străbătută de muzică de petrecere şi cine ar fi crezut că omul paşnic şi liniştit era un petrecăreţ, uneori exuberant, alteori sentimental, plin de nostalgie, melancolie, chiar ursuz în anumite momente… Don Calache avea însă leac imediat pentru aceste trăiri; îi chema pe Ciufu şi pe Fufu, le lipea câte o hârtie de un sutar pe viorile lor vechi şi le spunea aşa: “Măi, voi ştiţi ce aveţi azi de făcut?” “Ştim, conaşule, cum să nu ştim… Hai, Fufule tată, nu vezi că ce supărat şi îngrijorat e conaşul?” Şi imediat degetele lor dibace ciupeau strunele dând viaţă melodiei “Pe lângă plopii fără soţ”. Cu o sticlă de zaibăr în faţă, cu două lacrămi discrete în colţul ochilor, Don Calache le spunea să treacă la “Pe sub fereastră-ţi curge un râu”. În aburii melancoliei şi după multe pahare de zaibăr, Don Calache îi pupa pe Fufu şi Ciufu şi le spunea: “Măi, voi habar nu aveţi ce rană se ascunde sub buzunarul de la vestă; uite mă, aici, în partea stângă…”

Măcar pentru o seară, muzica şi băutura erau liantul unei efemere, dar sincere prietenii… “Odată am fost la un local unde cântau Ioana Radu şi Maria Tănase. Atunci, în acea seară, a zburat şi nu a mai venit.” “Cine a zburat, conaşule, şi cine nu s-a mai întors?” “Atât, aşa cum v-am spus; habar nu aveţi şi n-o să ştiţi niciodată.” “Aşa-i, conaşule, aveţi dreptate. Chiar nevastă-mea, Piranda, zicea: măi, să nu supăraţi cumva pe boier Calache. Cu banii de la el am îmbrăcat copiii, am cumpărat pentru Zambilica, Argentina şi Rozalia cea mică câte o rochiţă de postav gros iar la cei doi băieţi gemeni izmene şi fesuri de lână pentru cap. Straşnic om e boier Calache; în fiecare toamnă ne ajută ca un părinte adevărat… Dumnezeu să-i dăruiască numai bucurii şi să se bucure de o păsărică sau o vrăbiuţă, ce ziceţi voi că i-a zburat; să se întoarcă din nou la cuibuşor…”

Maria Tănase. Pasărea măiastră

“Voi ştiţi *Păsărică, mută-ţi cuibul şi te du?*”, schimba vorba Don Calache, “ia să-mi faceţi voi cântarea asta…” A doua zi, după o seară cu lacrămi şi melancolie, toate lucrurile intrau pe făgaşul lor normal: Coana Tincuţa ştia că ciorba de potroace şi învârtita cu brânză de oi îl făceau pe conaşu fericit şi mulţumit de viaţă. Ca din neant apărea şi Zburlitu’ cu un acordeon vechi dar, când îl umfla, ziceai că tot văzduhul se bucură…

“De unde ai apărut, măi Zburlitule?” îl întreba conaşul. “Ei, am auzit de dumneavoastră şi ne-am hotărât, eu cu prietenii mei, trombonistu’ şi toboşaru’ să cântăm luna asta pentru matale… Mâine venim toţi trei tocmai din Cărămidari, o să vă placă de noi conaşule, ştim nişte cântece de dor şi de inimă albastră de ţi se rupe sufletul!”

Se răspândise vestea în toate cotloanele Bucureştiului despre cârciuma „3 coceni” de la mahalaua nordului. Afacerile înfloreau, zilnic soseau noi muşterii să vadă şi să se convingă de ospitalitatea lui Nea Iorgu Sprâncenatu. Mititei cu muştar şi mujdei de usturoi; o bardacă de zaibăr numai aici găseşti după reţeta coanei Tincuţa.

Duminica localul era neâncăpător. Numai conaş Calache stătea în jilţul său din capul mesei bucurându-se de clipele frumoase. Oamenii veneau la “3 coceni” să se distreze nu să bea ca să se îmbete. Fufu şi Ciufu executau cu cinste şi patos comanda vreunui unui nostalgic, ce-şi depăna amintiri de neuitat. Duminicile şi sărbătorile oamenii mai încingeau şi câte o sârbă sau bătută ca-n Ardeal! Doi ceferişti care făcuseră armata la Turda, îi spuneau lui Zburlitu şi celor doi ceteraşi (scripcari, viorişti): să tragă un ciardaş ca-n Ardeal, iar ei se dezlănţuiau dansând de se ridica colbul mai înalt de 2m din podelele lui Nea Iorgu.

Dansul, muzica şi glumele erau o necesitate organică, a oamenilor din acea perioadă. După o astfel de seară petrecută la „3 coceni” se declarau mulţumiţi şi cu bateriile încărcate.

Glumele şi bancurile făceau parte din meniul serii. Glume cu olteni, cu evrei, cu doctori, cu avocaţi şi mai ales din viaţa militară făceau deliciul petrecerii. Hohotele de râs le dădeau un plus de bucurie, de sănătate şi de bună dispoziţie. – Ce stres, care stres, ce este şi de unde vine? Nimeni nu auzise de boli neorologice.

Viaţa se desfăşura fără complexe care să-i macine pe oameni cu probleme inutile şi nefolositoare. Dintre sărbători ei cunoşteau paştele, crăciunul şi hramul de Sf. Elefterie. Mai sărbătoreau românii odată pe an ziua de „10 mai”. În această zi au venit din Germania nişte domni regi, care să ne conducă ţara. Regii ăştia oameni de treabă şi cu multă învăţătură de carte. Pe ziua de „10 mai” se făceau serbări cu băutură, mâncare, cântece şi poezii. Toată lumea mulţumită: Ei de noi că i-am primit frumos şi noi de ei, că ne conduc bine. Despre lefuri, şcoli şi impozite către stat să se ocupe guvernul dom`le, că de aia e guvern; n-o să le purtăm noi de grijă. Avem destule griji în gospodăriile noastre. De ce să ne frământăm creerii cu problemele lor. Dacă le-o plăcut să se bage în politică să se descurce nene; îi priveşte.

Oamenii în discuţiile lor, căutau pretexte de împrietenire, de a se informa unii pe alţii despre experienţe plăcute din viaţă şi activitatea lor. Aceasta era lumea în care Don Calache, se simţea în elementul său. Cobora în mijlocul petrecărăţilor, le gusta glumele, veselia şi exuberanţa lor. Odată au popsit la „3 coceni” doi firfizoni îmbrăcaţi în vestoane vărgate, cu pălării tari care spuneau că au lucrat la teatru ca artişti. Pe noi ne-au dat afară de la teatru de comedie, pe motiv că eram cei mai talentaţi actori. Invidia, Don Calache, egoismul lor conaşule!

Talentul nostru le-a stârnit răutate şi iată că astăzi lucrăm cu trupe ambulante, de comedieni! Noi nu cerşim boier Calache, nici nu ne umilim, dar poate consimţiţi să ajutaţi pe aceste suflete mari de actori măcar cu doi, trei bănuţi! Don Calache înţelegea ce fel de actori sunt ăştia şi totuşi le oferea câte un bănuţ pentru o halbă de bere şi doi, trei mititei. După o astfel de gustare, aceştia se întreceau cu tot felul de lucruri hazlii. Glume cu sare şi piper, întâmplări din viaţa lor de artişti ambulanţi: spontani, glumeţi, ştiau melodii ca nimeni alţii de-ale lui Ion Vasilescu şi Ionel Fernic.

Citeau pe faţa clienţilor ce dor îi frământa şi cei care îşi înecau oftatul într-o jumătate de zăibărel. Astfel aceşti firfizoni reuşeau să mai ciupească câte un bănuţ de la muşterii lui Don Iorgu. În aceste seri buzunarele lui Don Iorgu se umpleau doldora de bani, iar Don Calache se considera cel mai câştigat dintre toţi clienţii. Toate grijele magazinului le lăsase pe Str.Lipscani. La Nea Iorgu gluma, parodia, muzica şi bucatele coanei Tincuţa nu te lăsa în braţele nostalgiei sau melancoliei. Ştia Don Calache că învăţătura de carte de la şcoală, educaţia de la părinţi este foarte preţioasă.

Dar Don Calache a mai învăţat ceva şi anume: că şcoala vieţii este foarte importantă, pentru cei care vor s-o înţeleagă. Fraze înţelepte şi pline de tâlc, le-a cules din gura unor bătrâni, care emanau din interiorul lor frumuseţe, înălţare şi lumină. La aceste cârciumi de mahala se opreau fel de fel de oameni din toate păturile sociale. Zilele şi săptămânele au trecut cu multe bucurii, fără griji cu o toamnă binecuvântată de belşug şi vreme bună. Gata! Au mai rămas două zile şi Don Calache se pregătea să plece. De pregătiri se ocupa doamna Tincuţa cu Nea Iorgu. Se respecta formula întocmai ca în fiecare an. Nu trebuia să lipsească nimic din protocolul cunoscut. Toate amănuntele erau respectate cu sfinţenie. Un număr de şase trăsuri se încolonau după cum urmează. În prima trăsură Don Calache cu bastonul argintat şi pălăria de fetru cu boruri tari într-o poziţie relaxantă. În a doua trăsură Fufu şi Ciufu cu viorile parcă gata de atac, în a treia toboşarul cu toba lui, în a patra Zburlitul cu acordionul agăţat de gât, în a cincea două geamantane, îmbrăcăminte care-l însoţise pe conaş în timpul vacanţei, în trăsura a şasea se află o damigeană burduhoasă plină cu tulburel, o legătură mare cu tot felul de pârjoale, brânză de oi şi plăcinte care-i plăceau mai mult conaşului. “Măi, Nea Iorgule, ţi-a plecat chiriaşu’ Calache?” “A plecat, Fane…” “Straşnică dambla mai are şi omu ăsta, nene...” “Ce să-i faci? *Asta e boala lui Calache*.” “Ce s-aude fraţilor, la ce vă holbaţi aşa, parcă vedeţi vreo minune?” “Cum să nu ne uităm, tu nu vezi că soseşte Don Calache, cu alaiul lui de trăsuri pline de muzicanţi îmbrăcaţi ca la circ?” “Doamne, Maica Domnului, multe boli or fi în lume, dar boală ca damblaua lui Calache, nu cred să fie alta…” “De ce vă închinaţi coană, Aneto?” “Păi cum să nu mă închin, omule? Boala asta a lui Calache e boală grea, dacă vrei să mă-nţelegi…”

A Modern Calache.

"Ei bine, să facem puţină linişte, văd că s-au oprit în faţa magazinului." Don Calache se coboară tacticos se opreşte şi adună pe toţi muzicanţii cu instrumentele într-o singură trăsură. Pe ceilalţi îi plăteşte cu câte doi poli de parale şi-şi ia rămas bun; oamenii pleacă mulţumiţi, de afacere şi de câştig. Ciufu, Fufu, Zburlitul şi toboşarul s-au grupat şi au cântat tot timpul până Don Calache a descuiat magazinul, a ridicat obloanele, a deschis geamurile. I-a plătit onorabil luându-şi rămas bun de la ei. Cu lacrimi în ochi, muzicanţii au încercat din toate puterile să cânte marşul din opera „Trubadurul" de răsuna tot Lipscaniu. Că doar unu-i Don Calache! Despre această ciudăţenie a lui Don Calache, se auzise în toate colţurile şi cartierele Bucureştiului. "Tu nu vezi, maică, cum se ţine acesta scai după fata lui Dumitrache? De, o fi având boala lui Calache!" Orice viciu, orice pasiune, orice slăbiciune era taxată cu boala lui Calache. Se răspândise aşa de mult această vorbă încât pătrunsese în toate mediile la oraş şi la ţară. Dacă aveai un fix pentru ceva şi te urmărea o idee sigur aveai boala lui Calache. Despre episodul sosirii sale cu şase trăsuri se discutau fel de fel de scenarii.

Liniştit, calm şi imperturbabil Don Calache a început să se organizeze pentru bunul mers al magazinului. Discret, cu poftă de lucru, nu discuta nimic de viaţa sa particulară. Unii din vecini îl încercau să-l ispitească despre dispariţia lui de o lună. Însă Don Calache ocolea totdeauna întrebările şi aborda alte subiecte. Enigmatic şi tăcut îşi trăia viaţa în felul său intim, hrănindu-se cu trecutele amintiri. Nu permitea nimănui să-i pătrundă în teritoriul sfânt şi sacru al inimii sale. Evenimentul domnului Calache se stingea în momentul apariţiei altor noutăţi.

Oamenii, dornici de senzaţii tari, gustau toate zvonurile şi întâmplările care erau proaspete pe piaţă. Totuşi porecla care a prins cel mai bine şi a dăinuit cel mai mult a fost „*Boala lui Calache*". Această apreciere adresată, unor persoane, era privită ca o constatare negativă. Şi după război am auzit persoane în vârstă folosind epitetul: "Tu nu-l vezi? Cred că e lovit de *boala lui Calache*... Umblă teleleu, pleacă lipseşte câte o lună, două, apoi revine acasă, năuc şi buimac. Ăştia cu boala lui Calache vorbesc puţin, sunt retraşi, timizi…"

O pagină de viaţă! Un personaj ciudat şi straniu, care făcea pe oameni să ţese tot felul de glume, snoave şi zâmbete în acea perioadă liniştită de viaţă înainte de începutul celui de al doilea război. Dorinţa de a râde, de a imita, de a face farse şi fel de fel, de şotii pe seama prietenilor era un mod de distracţie şi bucurie.

Această stare a fost întreruptă într-o bună zi de sirenele şi ordinul de mobilizare, care a chemat la datorie pe toţi bărbaţii de la vârsta de 18 şi până la 60 de ani să-şi apere patria şi hotarele ţării. Cursul istoriei s-a schimbat mult, începând cu anii 40-41. Şi Don Calache a plecat cu unitatea sa până dincolo de Sevastopol; iar într-o noapte toată această unitate a fost decimată. Strada Lipscani a fost văduvită de acest personaj plin de culoare şi de pitoresc. Despre conu Iorgu de la „3 coceni", nu am putut afla nimic, parcă-l înghiţise pământul.

Dar viaţa îţi oferă şi multe surprize. Într-o seară, sorbind o halbă la *Carul cu Bere,* pe cine credeţi că văd? Ciufu şi Fufu scârţiau din vechile lor viori melodii de jale şi de dor. În jurul lor, bărbaţi care scăpaseră de pe front. Aceştia îşi vărsau în pahare câte o lacrimă pentru cei pierduţi în vâltoarea frontului şi a bombardamentelor. "Măi, baragladine, toată lumea pe front şi voi staţi aciuaţi la *Carul cu Bere*?" "Ce să facem conaşule? E oameni mulţi necăjiţi şi au nevoie de noi, să le alinăm durerile!"

Restaurantul **Caru cu bere** având drept logo"Prin voinţa lui Dumnezeu, toate se împlinesc!"

"Nea Fane…e…e măi Nea Fane, măi…i…!" "Ho, mă, ce strigi aşa, Fufule, ce arde, ce s-a aprins?" "Dă-te mai la gard, să-ţi spun o veste care să te dea pe spate 3 zile…" "Ce veste aşa straşnică, măi Fufule?" "Nea Fane, să ştii că a venit conaş Calache de pe front din război; l-am văzut cu ochii mei!"
"Taci mă, că nu te cred; parcă s-auzise că a murit. Cum a apărut aşa dintr-o dată? Şi unde anume l-ai văzut? Cum arată şi cu cine mai era?" "Uite cum a fost Nea Fane: eu cu Ciufu ne făceam programul artistic la *Caru' cu Bere*. Deodată, cine crezi că apare în local? Conaş Calache cu o damă la braţ. M-am uitat, m-am şters la ochi, să văd dacă nu visez şi, adevărat, era conaşu' cu *dama*…" "Măi, Fufule, lămureşte-mă cine era *dama* şi ce înseamnă *damă*." "Păi, Nea Fane, *damă* înseamnă că nu eşti nici doamnă, nici muncitoare. Un fel de amestecătură între cocoană şi slugă."

"Bine, bine şi ce au spus, nu i-ai întrebat?" "Conaşu' a spus că dama este soţia lui, o cheamă Raisa şi este din satul Voroşilovca, nu departe de oraşul Harcov. În acest sat unitatea militară a lui Conaşu fusese cazată pentru refacere în urma unei lupte crâncene. Aici soarta şi destinul i-a scos-o pe Raisa în cale, la gospodarul unde fusese cazat. Focoasă, cu ochi calzi pătrunzători, cu părul blond numai inele, l-a dat gata pe conaşu şi în 3 săptămâni au făcut şi cununia. Borşurile ucrainene, colţunaşii cu brânză, plăcinte moi pufoase şi mângâierile Raisei l-au făcut pe conaşu s-o roage să vină cu el în România. Raisa a consimţit că-l iubea cu adevărat."

"Au sosit în ţară cu trupele *Tudor Vladimirescu*. I-am întrebat de magazinul de pe Lipscani!" "Ce să fie," a răspuns, oftând, conaşu', "şi Lipscanii a fost pisat de câteva ori de escadrilele de avioane. Totul este şters şi măturat; nimic nu se cunoaşte din ce a fost!" "Şi cum vă gândiţi să vă descurcaţi mai departe conaşule?" l-am întrebat. Cu delicateţe şi blândeţe în glas a intervenit Raisa: "O să ne descurcăm bine. Chiar mâine plecăm la Băileşti, lângă Caracal, în judeţul Olt. Acolo Calache al meu are două pogoane de pământ, le vindem şi încropim un magazin de mărunţişuri chiar în Băileşti. Peste două luni voi da naştere unui fecior ca să aibă Calache al meu şi un moştenitor, apoi câţi vor fi de la Dumnezeu…Eu m-am hotărât să deschid un atelier de croitorie, că nimeni n-o să mă întreacă în toată Oltenia. Am învăţat meserie de la o româncă, măritată cu un căpitan rus. Maestră, domnule, nu altceva! Veneau cocoanele tocmai de la Kiev să-şi coase rochii şi costume fel de fel. De la căpităneasa asta am prins drag de români. Vorbea numai româneşte cu mine şi mă învăţa de toate ca o mamă! Cine ştie pe unde or fi acum, Dumnezeu să-i păzească şi să-i ocrotească de toate relele!" Harnică, iubitoare şi sufletistă, Raisa a devenit în scurt timp cea mai respectată femeie din Băileşti. Bună gospodină, bună soţie, bună mamă şi mai cu seamă croitoreasă de lux din tot judeţul Olt. Calache a progresat şi a prosperat lângă Raisa, bucurându-se amândoi de respectul tuturor cetăţenilor din Băileşti.

"Ascultă dragule, uite ce mi-a spus o clientă săptămâna trecută. Că la Bucureşti, pe strada Lipscani, era unu', Calache, care avea un magazin mare de coloniale. Acest Calache avea o boală a lui numită *boala lui Calache*. Nu cumva tu erai acela şi poate aveai o boală anume da care mie nu mi-ai spus?" "Ba da, Raisa, eu am fost ăla…" Pasiunea, povestită sincer de Calache soţiei sale o fost gustată şi apreciată. "S-a făcut târziu, dar înainte de culcare te rog să-mi promiţi că în vacanţă vom merge şi noi la Bucureşti, să căutăm cârciuma *3 Coceni* a lui Nea Iorgu Sprâncenatu…"

În drum spre Slatina vă poftim şi pe la noi, la Băileşti. Croitoreasă de lux ca Raisa lui Calache nu găseşti în tot judeţu`. O firmă luminoasă chiar în centru oraşului: *La Calache* aduce aminte locuitorilor mai în vârstă, pisălogi şi insistenţi, într-o idee de zicală: "Lasă-l maică, o fi având *Boala lui Caache*".

Anastasia Stroescu

Anastasia Stroescu este o doamnă respectabilă şi elegantă căreia nici pe departe nu-i dai cei 85 de ani. S-a nascut pe 7 aprilie 1925, la Cuhureştii de Sus-Soroca, Basarabia, crede în valorile morale ale satului şi îl respectă pe învăţătorul care i-a cultivat pasiunea pentru frumos. Vorbeşte despre anii copilăriei cu multă dragoste, amintirile de odinioară fiindu-i foarte vii în memorie.

Sursa: adevarul.ro/locale/ramnicu-valcea

*Anastasia Stroescu este autoarea cărţii "**Amintiri, amintiri dragi**", de unde a fost reprodus integral fragmentul de mai sus.*

ARS LONGA
Music box

Când suntem puşi în situaţia de a vorbi despre artistul favorit, mulţi dintre noi ne ducem cu gândul la acea persoană a cărei voce ne face ziua mai bună şi ale căarei piese le fredonăm aproape non-stop, ajungând câteodată să îi enervăm pe cei din jurul nostru! Nu numai că am mai mereu versurile melodiilor ei în minte dar, mai mult decât atât, mă bucur că este apreciată şi de ceilalţi oameni!

Pot spune ca artista care mă face fericită este Katy Perry.

De ce este Katy Perry cântareaţa mea favorită…?

Iubesc muzica şi îmi plac foarte mulţi artişti dar când vine vorba de Katy intervin şi alte lucruri. Îmi place absolut totul la ea! Simt că diferă cu ceva de celelalte cântăreţe… În primul rând VOCEA ei unică şi inconfundabilă, din categoria vocilor contralto! Nu ai cum să asculţi piesele ,,Firework'', ,,Unconditionally'' şi ,,Wide Awake'' fără să ţi se facă pielea de găină. După părerea mea , este cea mai puternică voce feminină şi nu o spun doar eu ci şi nenumăratele premii obţinute pentru asta.

Totul este simplu: ascult pentru prima oară o piesă de-a ei şi mă îndrăgostesc pe loc de aceasta. Din păcate, în ultima perioadă nu a mai fost activă pe piaţa muzicală. Trebuie să recunosc că prin anul 2008, la începutul carierei artistei, piesele ei nu m-au fermecat cu nimic. De exemplu, prima ei melodie, ,,I kissed a girl'', nu mi-a intrat la suflet nici până în momentul de faţă. Ceea ce vreau să spun este că , la un artist nu este obligatoriu să te îndrăgoşti de absolut toate melodiile lui. Poţi aprecia şi alte lucruri cum ar fi look-ul, activităţile din timpul liber, ba chiar şi personalitatea.

La Katy Perry admir în primul rând eleganţa şi feminitatea, ca să nu mai vorbim de frumuseţea naturală ! Mă fascinează toate apariţiile ei la diverse evenimente şi aici nu mă refer doar la piesele vestimentare (care cu siguranţă nu sunt alese de ea) . Ceea ce mă face să o iubesc atât de mult este faptul că nu încearcă să-şi mascheze vârsta de 31 de ani prin ţinute inadecvate sau schimbări de look neaşteptate. Spre surprinderea mea, şi mama o îndrăgeşte pe Katy Perry dar nu pentru melodiile ei ci pentru faptul că este,,o artista serioasă''.

Un alt motiv pentru care o plac atât de mult pe Katy este datorită pieselor ei dedicate adolescenţilor, piese care într-adevăr transmit un mesaj:,,Teenage Dream'' (care a fost, este şi va rămâne favorita mea), ,,Last Friday Night'', ,,The One That Got Away'' etc. Majoriatea pieselor au o poveste de dragoste la mijloc iar alte câteva încearcă să li se adreseze oamenilor cu cancer sau alte probleme grave, încurajându-i să nu îşi piardă speranţa: ,,Firework'', ,,Wide Awake'', etc..

Dacă ar trebui să vorbesc şi despre viaţa ei personală, aş putea spune doar că numele ei adevărat este Katheryn Elizabeth Hudson şi este născută pe data de 25 octombrie 1984 în Santa Barbara. Restul detaliilor despre viaţa privată a artistei mi se par nesemnificative.

Ceeace am uitat să menţionez este că ea nu este doar artist solo, ci şi actriţă şi compozitoare. În prezent are 4 discuri pe piaţa muzicală: Katy Hudson (2001), One of the boys(2008), Teenage Dream(2010) şi Prism(2013).

În concluzie, nu numai că este cântăreaţa mea favorită dar este şi unul dintre cei mai bine vânduţi artişti muzicali din istorie.

Cristina Anton

DATINI ŞI LEGENDE DE CRĂCIUN

E interesant de notat că atât de puţini sunt aceia care cunosc cu adevărat originea datinilor şi legendelor ţesute în jurul Crăciunului. Multe dintre tradiţiile creştine se trag din obiceiuri păgâne şi pe bună dreptate a spus G. K. Chesterton odată că, acela care atinge un şirag de cârnaţi, la Crăciun, atinge un lanţ ce duce mai departe, în timpuri preistorice. Dar cele mai de preţ simboluri au tot origini creştinesti şi ne-am propus, în acest articol să relevăm provenienţele câtorva dintre ele.

Moş Crăciun

Faptul că românii, ruşii şi germanii îl considerau un moş ne face să ne gândim la Sfântul Niculae, patronul Rusiei şi al tuturor copiilor. El a fost un sfânt creştin care a murit în anul 342 D.C..

Ciorapul de la gura sobei

Obiceiul englezesc de a agăţa un ciorap la gura vetrei, în noaptea de Crăciun, pare a veni din Olanda, unde ţăranii fac aceasta spunând ”*Poate că Sfântul Niculae îl va umple cu aur!*". Ciorapul si vatra fiind aici mijlocul favorit de păstrare a economiilor.

Darurile Crăciunului

Originea obiceiului de a se face daruri, în aceasta zi, ne întoarcem în trecut, la practicele vechii şi păgânei Rome. Romanii obişnuiau a-şi face daruri, la fiece sărbătoare. Partea interesantă este însă că noi nu o facem pentru că şi romanii au făcut-o, ci pentru că primii creştini i-au copiat pe romani.

Şi aceasta ne duce la motivul pentru care serbăm Crăciunul, în ziua de 25 Decembrie. Isus Christos nu s-a născut la această dată nu există nici cea mai mică dovadă în acest sens. După toate probabilităţile, EL s-a născut în Aprilie, epocă la care ciobanii stau pe câmp toată noaptea. Căci în Decembrie câmpiile din jurul Bethleemului sunt adesea acoperite cu zăpadă. Dar către sfârşitul lui Decembrie, Roma sărbătorea Saturnaliile. Şi cu toate că aceste festivităţi dădeau loc la orgii, ele erau totuşi o perioadă de pace şi voie bună. Interesant de ştiut, pentru noi, este că în cursul acestor sărbători sclavii aveau o zi întreagă de libertate. Iar faptul că foarte mulţi dintre primii creştini au fost sclavi, explică originea obiceiului, de-a se serba Crăciunul la această epocă a anului. Aceasta era o perioadă, când zilele deveneau din ce în ce mai scurte şi mai întunecate, strecurând în sufletele popoarelor, din timpuri primitive, teama că pământul avea să intre într-o noapte fără sfârşit.

Apoi, într-o bună zi, fenomenul se inversa. În Apus, Soarele întârzia ceva mai mult pe firmament. Zilele se lungeau. Lumea se înapoia la lumină. Romanii aleseseră epoca pe care ei o socotiseră ca punct de întoarcere, pentru sărbătorirea Saturnaliilor. Iar sclavii creştini destinară ziua de libertate pe care le-o aduceau acestea, comemorării Aceluia, care era pentru ei Soarele Dreptăţiişi, în vreme ce romanii sărbătoreau întoarcerea Pământului spre Soare, aceşti bieţi sclavi creştini se întorceau spre Soarele lor şi i se închinau. Iar cum romanii îşi făceau daruri la Saturnalii adoptară şi ei acest obicei, spre a-şi manifesta bucuria că Isus Christos se născuse. Si tot astfel, deoarece stăpânii lor întindeau praznice mari, la aceste sărbători, se adunau şi ei după rugăciune, în jurul mesei şi ospătau laolaltă. Faimosul ”*Buche de Noel*", al francezilor, îşi are originea cam tot de prin această epocă căci romanii obişnuiau să aprindă un foc mare, pentru a sărbători întoarcerea lumii la Soare. Aceste simboluri ar putea fi considerate într-un fel ca păgâne, dar ele sunt totuşi creştine, căci până astăzi le-am fi pierdut cu totul urma, dacă primii creştini nu le-ar fi adoptat. Privite cum trebuie, ele ne duc tot la Bethleem.

Dar cu vâscul ce-i ?

Acest parazit vegetal a fost întotdeauna considerat ca o plantă magică cu proprietatea de-a te face să vezi duhurile rele şi de-a vindeca anumite boli. Vâscul crescut pe stejar, avea un rol special, în oribilele rituri ale druizilor. Dar întrebuinţarea care i se dă astăzi, la Crăciun, nu provine din aceste practici, ci mai degrabă din străvechea mitologie nordică care a exercitat influenţe puternice asupra naţiunilor din Occident. După aceasta mitologie, Balder era Zeul Soarelui, a cărui mamă, Frigga, obţinuse de la toate lucrurile de pe pământ, cu excepţia vâscului, promisiunea de-a nu-i face niciun rău.

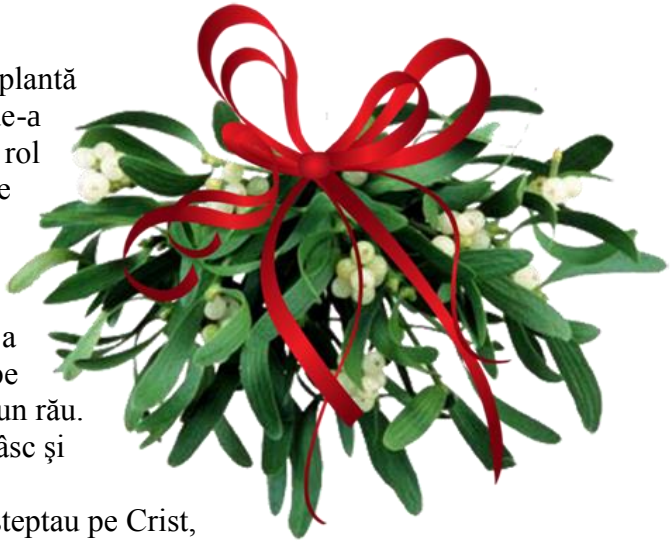

Dar Loki, vrăjmaşul său, îşi făuri o suliţă din lemn de vâsc şi cu aceasta îl ucise pe Balder.

Iar normanzii, ne mai având niciun zeu al Soarelui, îlaşteptau pe Crist, a cărui strălucire le punea pe toate celelalte zeităţi păgâne în umbră. Dar chiar şi vâscul ne duce la Bethleem. Poate că sărutul sub vâsc (datină anglosaxonă) este şi el un rit religios, jurământul de credinţă a doi oameni, care sărbătoreau înfrângerea păgânismului!

Ilicele

Ilicele, arbustul ale cărui frunze şi fructe roşii joacă un rol important, printre podoabele de Crăciun, la popoarele nordice, are una dintre cele mai frumoase legende. Se spune că înainte vreme, aceste tufe sfinte nu aveau frumoasele boabe rubinii, de astăzi şi că un asemenea arbust creştea într-o pădure, de lângă Nazareth. 0 veche profeţie spunea că acel arbore, crescut pe pământul Palestinei, care va recunoaşte cel dintâi Venirea Mântuitorului, va deveni cel mai frumos din toată pădurea.

Un băieţel obişnuia să hoinărească prin pădure şi toţi arborii se uitau la el, minunaţi de frumuseţea sa. Dar când aflară că nu era decât fiul unui dulgher, nu-l mai luară în seamă. Ei nu se gândiră o clipă că acesta ar fi putut să fie Mesia, ce trebue să vie. Numai ilicele îi spuneau mereu ”*Însuşi regele n-ar putea fi mai frumos decât acest copil. Sunt sigur că el este Mesia cel aşteptat. E tot atât de bun pe cât e de frumos. Animalele cele mici nu se tem de Dânsul, iar păsărelele nu-şi iau zborul, la apropierea Sa. Voi face ceeace ştiu că îi plăcea să mă vadă făcând şi mă voi dovedi astfel servitorul Său credincios*."Gândind acestea, ilicele îşi întinse crengile în aşa fel încât iepurii să se poată adăposti între ele, făcu ramurile roată pentru ca păsările să aibă unde clădească cuiburile, iar frunzele ce atârnau şi-le prevăzu cu ţepi, îndreptaţi în sus, pentru ca veveriţa, nevăstuica şi pisica să nu poată ajunge la cuiburi. Trecură ani de atunci şi într-o zi de mare mâhnire şi de mare spaimă, se ridică o cruce, deasupra căreia sta scris, ”*Acesta este Regele Iudeilor*", iar în momentul acela, tufa de ilice din pădurea Nazarethului se acoperi cu boabe roşii şi strălucitoare, ca nişte lacrimi de sânge.

Dar pomul de Crăciun?

Aici găsim iarăşi una dintre cele mai frumoase legende, în legătură cu Isus. Era în Germania, acum vreo douăsprezece secole, în ajun de Crăciun şi căzuse zăpadă. Sfântul Wilfred, care pe atunci era un om foarte pios, străbătea grăbit o pădure, când dădu peste un grup de păgâni, adunaţi sub un stejar. Aceştia se aflau pe punctul de a aduce o jertfă zeului Thor şi era vorba să se sacrifice un copil de toată frumuseţea, fiul cel mai mic al şefului de trib.

Dar tocmai în momentul când bătrânul preot al zeităţii păgâne ridica cuţitul sa lovească, interveni Sfântul şi-l opri. El le vorbi apoi despre Isus şi toţi îl ascultară, cu luare aminte, căci tuturora le era drag copilul, care trebuia sacrificat.

Păgânii deciseră să nu se mai închine zeului Thor şi aducând topoare, au doborât stejarul, sub care se vărsase atâta sânge omenesc. La un an după această întâmplare, în ziua primului Crăciun, tribul se duse iarăşi în pădure şi pe locul unde fusese bătrânul stejar, găsiră un brăduleţ, pe care chiciura îl acoperise cu nestemate de o strălucire orbitoare.

Noii creştini fură atât de încântaţi de această privelişte încât scoaseră bradul din rădăcini şi aducându-l în mijlocul satului, încinseră un joc în juru-i. Acesta fu primul pom de Crăciun şi cu el se sărbători trecerea de laThor la Isus. Legenda aceasta mai are un mic adaos, pe care eu, cel puţin, îl găsesc încântător. Se spune că atunci când primul pom de Crăciun a fost împodobit cu jucării, lumânări şi tot felul de obiecte strălucitoare, micul Crist a venit peste noapte să-l vadă şi a fost atât de încântat, încât a chemat toate animalele pădurii, să-l admire.
Şi atunci un mic păianjen a spus că vrea şi el să-l vadă dar era atât de mititel încât ceru voie să se caţere peste tot, ca să nu piardă nimic. Isus îi permise să facă aceasta, însă el lasă în urma lui, o urâcioasă pânză de paianjen, care da arborelui un aspect murdar. Micul Christ atinse atunci firele, care deveniră, dintrodată, strălucitoare ca argintul şi de aceea aruncăm noi astăzi fire de beteală, pe pomul de Crăciun.

”Astăzi am fost la Bethleem"

Adevărul este că nu există datină şi legendă în jurul Crăciunului, care să nu ne ducă la Bethleem, amintindu-ne de ACELA care s-a născut, pentru mântuirea noastră. Dar aceasta înseamnă să ajungi la Bethleem, pe calea ocolită a gândului, iar noi am avea mijlocul să realizăm aceasta mai repede, pe calea acţiunii.

Tolstoi ne vorbeşte, într-una dintre cele mai frumoase povestiri ale sale, despre doi pelerini ruşi, cari, potrivit tradiţiei, făgăduiseră lui Dumnezeu şi să se ducă la Ierusalim şi să se roage, iar apoi să viziteze Bethleemul şi celelalte locuri sfinte. Pe drum, unul dintre ei spuse celuilalt. Mergi tu înainte, eu trebue să mă opresc puţin, căci vreau să mă duc la coliba de colo şi să văd de nu pot căpăta ceva apă." El intră în colibă şi găsi acolo o familie de ţărani ruşi, care mureau de foame. Copiii plângeau să li se dea pâine. Femeia trăgea să moară, într-un colţ, bărbatul şedea pe prispă, cu faţa îngropată în palme, în prada celei mai negre disperări. Pelerinul le dădu toate merindele pe care le avea cu el. Apoi lua doniţile şi le aduse apă. Rămase câteva zile cu ei şi îşi cheltui banii, cumpărându-le tot ce le trebuia, nemai rămânându-i cu ce să-şi continue drumul, spre Ierusalim.

În acest timp, prietenul său mersese înainte, crezând că se rătăciseră unul de celălalt, iar când ajunse la Ierusalim, i se păru, în nenumărate rânduri, că-l vedea prin biserici, mereu în faţă şi niciodată nu-l putea ajunge.

În cele din urmă, ambii reveniră la casele lor şi pelerinul, care ajunsese până la Ierusalim, vorbi soţiei sale despre ciudata întâmplare. ”*Nu înţelegi ce înseamnă asta ?*" zise atunci femeia.

”*Vecinul nostru n-a avut nevoie să se mai ducă la Ierusalim, cu picioarele, căci a ajuns acolo cu inima*."

Iar Tolstoi îşi încheie povestirea, cu următoarele cuvinte: ”*Acela care-şi iubeşte semenii şi e milostiv cu ei, trăieşte veşnic în Ţara Sfântă*".

Şi mergem deci şi noi la Bethleem... căci acela, care răspândeşte bucurie în juru-i şi mai cu seamă printre copii, în numele Micului Christos, cinsteşte cu adevărat Crăciunul Sfânt, iar seara, când va pune capul pe pernă, îşi va putea spune, pe bună dreptate ”*Astăzi am fost la Bethleem*"

Reverend Lesile D.

Din ”Realitatea ilustrată”, Decembrie 1937

TARTĂ CU DULCEAȚĂ DE VIȘINE ȘI NUCĂ

Pentru un desert delicios aveți nevoie de următoarele ingrediente

125 g margarină (Unirea Original - recomandată)

10 g cacao

1g nucşoară

300 g făină

250 g dulceață de vişine (dulceață de caise, piersici, gutui, oricare aveți în casă)

200 g miez de nucă

50 g zahăr pudră

100 g miere

Mod de preparare

Frecați mierea cu zahărul pudră şi margarina moale până se omogenizează bine. În compoziție adăugați 100 g nuci şi făina proaspăt cernută în care ați amestecat deja praful de cacao şi nucşoara.

Frământați bine toate aceste ingrediente. Acoperiți aluatul şi lăsați-l să se odihnească aproximativ o oră.

Întindeți din trei sferturi de aluat o foaie pe care o aşezați într-o formă de tartă neunsă. Presărați nuca măcinată, apoi turnați dulceața.

Întindeți pe planşetă şi restul de aluat rămas din care decupați forme de vişine şi frunzulițe cu care ornați tarta.

Coaceți în cuptor, la foc potrivit timp de 40 – 45 de minute.

POFTĂ BUNĂ!

Rețetă recomandată de Daria Briceag

Fotografiile voastre

Praga Grafică realizată de Laura Csaki
Premiul al II-lea la Concursul internaţional
"Oraşul din inima mea„

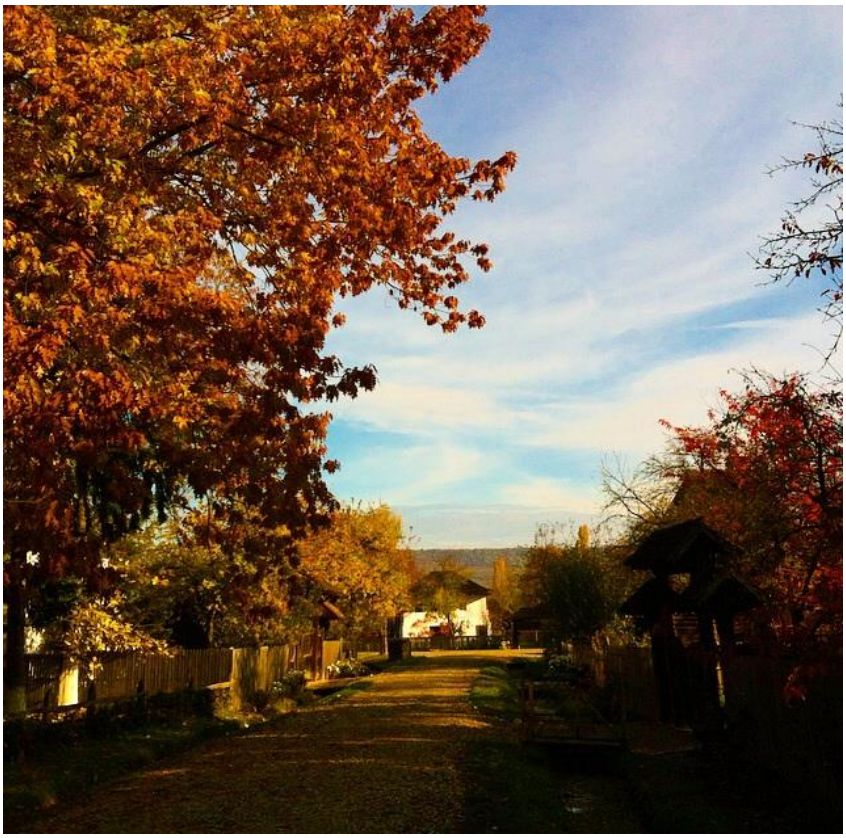

Ulița copilăriei Foto Maria Petrescu

Oglindă Foto Bianca Enache

Dansul focului

Foto Mădălina Drăguşin